TIDNINGEN

DJURSKYDDET

MEDLEMSTIDNING FÖR DJURSKYDDET SVERIGE • NUMMER 2/2015 • ÅRGÅNG 125

7
TIPS PÅ HUR DU RÄDDAR DJUREN FRÅN SOMMARFARORNA

SMUGGELHUNDAR
Trendhundar smugglas in under hemska former SID 18

+

SKÄRA I SMÅGRISAR
Trots djurvänligt alternativ kastreras de flesta med kniv. SID 22

HUR FUNGERAR KONTROLLERNA?

Det görs för få kontroller, för många eller på fel sätt. Vad säger länsstyrelsen, bönderna och de ideella föreningarna? SID 10

Djurkrysset
Tävla och vinn prylar från Vivara! SIDAN 36

Fråga experten
Varför slickar katten på mina händer och armar? SIDAN 38

Martina Thun
Undrar hur det är att vakna upp utan hund. SIDAN 39

Centaura®

Insektsrepellerande spray
för häst och ryttare

Skydda din häst och dig själv med ett och samma insektsmedel

Centaura missfärgar inte kläder eller utrustning. Det är skonsamt mot huden och enkelt att applicera, samtidigt som det håller irriterande insekter borta hela dagen.

Omedelbart skydd

Centaura ger din häst ett skydd mot flugor och myggor i upp till 24 timmar, och mot fästingar i upp 14 timmar.
Dessutom ger Centaura dig själv ett skydd mot myggor i upp till 11 timmar, mot bitande flugor i upp till 5 timmar och mot fästingar i upp till 14 timmar.

Godkänt av Kemikalieinspektionen Reg.-Nr.: 4946

0 timmars tävlingskarens.

5-24 HOURS PROTECTION

Bäst i test!

Tidningen Ridsport nr 16 -11

Boehringer Ingelheim

Boehringer Ingelheim Vetmedica, 201 24 Malmö - Hitta återförsäljare på www.bivet.nu/se

Vi hjälper djuren

Djurskyddet Sverige är med sina ca 12 000 medlemmar och 54 anslutna lokalföreningar en av Sveriges största djurskyddsorganisationer. Vi har arbetat i över 100 år för att hjälpa djuren.

Vår vision är ett samhälle där människor visar respekt och medkänsla för alla djur. Vi jobbar för att djur ska behandlas väl, oavsett om de lever vilt, hålls för människans sällskap eller föds upp för att bli mat. Alla djur ska ha rätt att utföra sina naturliga beteenden och skyddas från lidande. När djur avlivas eller slaktas ska det ske på ett smärtfritt sätt.

Vi opinionsbildar och påverkar politiker för att förbättra djurskyddslagstiftningen. Vi finns representerade i olika arbetsgrupper och kommittéer samt är remissinstans åt departement och myndigheter.

Våra lokala föreningar arbetar bland annat med att ta hand om djur som har blivit hemlösa och vanvårdade.

Internationellt arbetar vi genom Nordiska Djurskyddsrådet, Eurogroup for Animals och World Animal Protection.

Vårt arbete finansieras av medlemsavgifter, arv och gåvor. Organisationen har 90-konto, verksamheten kontrolleras därmed av Svensk Insamlingskontroll. Läs mer på **www.djurskyddet.se**.

djurskyddet SVERIGE

90 KONTO | SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

KANSLI
Generalsekreterare Åsa Hagelstedt
Medlemsservice & administration Bella Öberg
Ekonomiassistent Irmeli Tarma
Informatör & insamlingsansvarig Sara Frick
Redaktör Tidningen Djurskyddet Elsa Frizell
REDE Helena Risinger
Praktikanter Emma Leivonen, Annie Jonasson

FÖRBUNDSSTYRELSEN
Förbundsordförande Linda Maria Vonstad
Ledamöter Annelie Daging, Carl Dickfelt, Göran Gustavsson, Karina Burlin, Owe Sandström, Sven Stenson, Terese Askerstedt, Veronica Ekström.

PLUSGIRO: 90 01 06-6
BANKGIRO: 900-1066

TIDNINGEN DJURSKYDDET

ANSVARIG UTGIVARE
Elsa Frizell

REDAKTÖR
Elsa Frizell

GRAFISK FORM
Mathias Lövström

LAYOUT
Sara Frick

OMSLAGSFOTO
iStockphoto

ANNONSANSVARIG
Cecilia Lindstrand
cecilia-lindstrand@ardeo.se

TRYCK
Sörmlands Grafiska

MATERIAL
Redaktionen ansvarar inte för insänt, icke-beställt material

MANUSSTOPP FÖR NÄSTA NUMMER
10 augusti

KONTAKTUPPGIFTER
Djurskyddet Sverige
Virkesvägen 10
120 30 Stockholm
Tel: 08-673 35 11
info@djurskyddet.se
redaktionen@djurskyddet.se

WEBB
tidningen.djurskyddet.se

ISSN
1651-4505

INNEHÅLL / 2.2015

TEMA DJURSKYDDSKONTROLLER

Foto: Privat

10 Hur fungerar kontrollerna? Vad säger länsstyrelsen, bönderna och de ideella föreningarna?

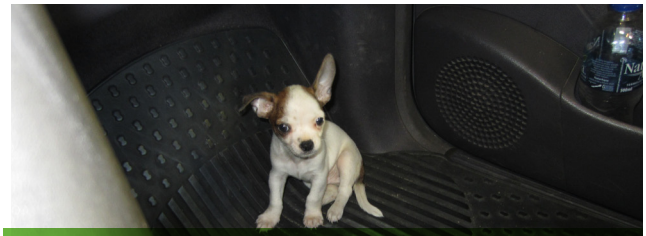

Foto: Tullverket

24 Smuggelhundar. Trendhundar smugglas in under hemska former och säljs snabbt på nätet.

Foto: Elsa Frzell

28 Övar empati i skogen. Tidningen Djurskyddet fick följa med förskolan Gläntan ut i naturen.

Foto: Nike Diesen

32 Essän. Eva Diesen anser att djur inte ska betraktas som saker i svensk lag.

Följ Djurskyddet Sverige!

Elsa Frizell
Redaktör
elsa.frizell@djurskyddet.se

LEDARE

Nödvändiga kontroller

Redan i regeringsförklaringen lovade statsminister Stefan Löfven att djurskyddskontrollerna skulle bli bättre. Under 2015 kommer också ett samordningsråd skapas för att stödja de ansvariga myndigheterna, länsstyrelserna och Jorbruksverket, i deras arbete med att förbättra djurskyddskontrollerna. De kommer också få mer resurser.

Behovet finns. Fallet i våras med en hästägare i Skåne, som fick djurförbud och inte kunde ha kvar sina 70 hästar, är ett tydligt exempel. Fallet är ett av Sveriges största, ändå är det typisk för ett djurskyddsärende. Det finns en missnöjd djurägare, en upprörd allmänhet och en utskälld länsstyrelse. Länsstyrelsen beskylls både för att ha agerat för snabbt och för långsamt. Djurvänner är kritiska till att mannen inte fått djurförbud långt tidigare. Hästägaren själv anser att djuren mått bra och inte farit illa.

Det är djurägaren som är ansvarig för tillsynen och att djuren mår bra, inte länsstyrelsen. Men bedömningen om ett djur mår bra eller inte är olika beroende på vem som gör den. Då är det bra att det finns en lag som utgår från forskning om vad som faktiskt är bäst för djuren och att det sedan finns någon som kontrollerar att den följs. För det är tyvärr ingen tvekan om att djurskyddskontrollerna behövs. Så gott som dagligen läser jag nyhetsrubriker om djur som far illa: Ensamma hästar, femtio katter i en enrummare, hundar som levt i sin egen avföring, kor som inte får komma ut. Bilden bekräftas av de djurskyddsinspektörer jag talat med. Utan kontrollerna skulle många fler djur fara illa och dö. Kontrollerna behöver bli fler och bättre. Bara hoppas att statsministerns löfte om förbättrade kontroller blir verklighet.

TYCK TILL!

Hundägare, ta ditt ansvar!

Vet Du som hundägare om att Du har ett strikt skadeståndsansvar över din hund? Och vad det ansvaret innebär, rent juridiskt och i praktiken?

Jag är övertygad om att inte ens hälften av alla hundägare vet vilket ansvar de förbundit sig till när de hämtat hem sin söta lilla valp. För valpar växer upp och kan många gånger skapa problem, både för ägaren och för andra människor. Men okunskapen om vilket ansvar man har över sin hund är skrämmande.

Det räcker att Du har din hund lös och att den får syn på något betydligt roligare än dig, och drar! Ut i skogen eller ut på vägen? Det är här det skapas problem. Om hunden skulle springa ut på en trafikerad väg och framkalla en trafikolycka, är det hundägarens fel! Vare sig det är en "olyckshändelse" eller rent slarv från ägaren som utgjorde att hunden smet.

Som hundägare har man ett strikt skadeståndsansvar, vilket regleras i Lagen (2007:1150) om tillsyn för hundar och katter. Där står bl.a. att "en skada som orsakas av en hund skall ersättas av dess ägare eller innehavande, även om han eller hon inte vållat skadan" vilket innebär helt enkelt att Du som hundägare är skyldig att ersätta skadans kostnader Din hund har skapat, under alla förutsättningar. Det ansvaret är striktare än vad man som förälder har över sitt barn!

Hallå hundägare, jag önskar mer respekt och större kunskaper för dina åtaganden. Om kunskapen om ansvaret sprids kanske även olyckorna med lösa hundar minskar?

Värt att fundera på och dags att ta Ditt ansvar som hundägare!

Angela

Vad upprör eller engagerar dig?
Skriv en insändare på max 1 200 tecken och skicka till **redaktionen@djurskyddet.se**. Du får vara anonym i tidningen om du vill, men uppge namn och adress till redaktionen.

Vi lottar ut vår bok med kattdikter av Göran Greider till ett av de publicerade bidragen.

SKRIV & VINN!

Sluta blunda!

Jag upprörs av människors sätt att blunda för det som sker med djur i hanteringen när de ska bli mat. Att oja sig över att allt är så hemskt men sen när det kommer till middagstid så serveras till exempel gris från Danmark. "Den var ju så billig"! När det kommer till plånboken så upphör ofta tankarna på hur djuren har det.

Kajsa Green

Blir ledsen över alla djur som far illa

Jag blir förtvivlad över den totala respektlösheten för liv. Djuren har inte gjort nått för att skada någon, kattungar som inte bett om att få komma till världen dumpas som sopor, kycklingar som borde få gå och sprätta trängs ihop i pyttesmå burar, hundar som är kapabla till att läka och hjälpa oss människor hetsas till att slåss mot varandra.

Emelie Lundqvist

MEST LÄST PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

Senaste månaden

1. Kortet som kan rädda ditt djur om du blir allvarligt sjuk.
2. Fråga experten: Hur farligt är det om hunden äter choklad?
3. Uträknade Kejla fick nytt kärleksfullt hem.
4. Nu får kattflyktning landa hos matte.
5. Polis uppmanade att sparka på katt.

GILLAR DU ATT PLOCKA FETA FÄSTINGAR -sluta läs här!

För de flesta svenskar är fästingar ett gissel. Inte minst för alla som rastar sina djur i naturen. Väl hemma från promenaden i skogen är det vanligt att hunden har flertalet blodtörstiga fästingar som kryper i pälsen på jakt efter ett lämpligt ställe att bita sig fast.

Bekämpningsmedel
Sedan länge har det funnits kemiska preparat, både med och utan recept, som skyddar mot fästingplågan. Många känner dock tveksamhet för att använda dessa medel eftersom de bygger på gifter eller kemikalier som visserligen dödar fästingen men samtidigt kan orsaka oönskade reaktioner på både djuret och dess omgivning.

Upptäckt i USA
Att minska fästingplågan utan gifter och kemikalier. Det låter nästan för bra för att vara sant, men tack vare en upptäckt i USA är det numera möjligt.

Nu finns ett giftfritt alternativ
Nu finns ett naturligt och helt giftfritt alternativ som är mycket effektivt mot fästingar. Produkten finns i dag både i tablett- och pulverform.

Enkelt att ge till djuret
Pulvret strös eller blandas enkelt i djurens mat eller foder. Tabletterna har en god smak av lever och kan ges i samband med mat eller som nyttigt godis.

Garanterat resultat
Fixodida Zx™ - ett giftfritt alternativ mot fästingplågan har testats i många år med så goda resultat att distributören återbetalar hela köpeskillingen om en kund inte är nöjd med resultatet.
- Vi har nog marknadens mest generösa garanti och kunderna kan testa produkten i hela 3 månader, säger Magnus Dage hos distributören AxiA.

Nöjda kunder
- Svenska hund och kattägare älskar sina fyrbenta vänner och har höga krav på vad man ger dem. Att produkten är effektiv trots att den är giftfri och helt utan kemikalier är något man verkligen uppskattar, konstaterar Magnus Dage.

Vad säger experterna?
Tester som genomförts bland facktidningar och hundexperter visar att detta giftfria alternativ är mycket effektivt mot alla typer av fästingar och parasiter.
- Vi har använt Fixodida i flera år och det fungerar lika bra på alla arter vi prövat medlet på. Jag ger det även till min egen hund säger Jonas Wahlström, känd djurexpert från TV och chef för Skansen-Akvariet.

Effektstudie
- Jag har kennel och testade för några år sedan Fixodida när jag deltog i en effektstudie och blev supernöjd med effekten på fästingar. Jag har fortsatt använda produkten och rekommenderar den numera till alla, intygar kennelägaren Anneli Uppelycka från Istorp.

Fortsätt kontrollerna
De beskrivna produkterna bidrar till att minska fästingplågan. Enstaka fästingar kan fortfarande förekomma, särskilt om man vistas i fästingrika områden. Det är därför viktigt att kontrollera sitt djur när man kommer hem från en promenad i naturen.

APOTEK GRANNGÅRDEN HÄLSOBUTIKER ZOOFACKHANDELN

Läs mer på www.notixs.com eller ring 08-410 24 410

 Text Elsa Frizell

Katten Pelle återfunnen efter fem år

Den förvildade katten som Djurskyddet Norra Halland fångade i fällan visade sig vara både ID-märkt och kastrerad. Katten hette Pelle och är nu hemma hos sin familj igen

– Jag blev så glad, kan knappt tro det. Det här visar hur viktigt det är att märka sina katter!, säger ordförande Camilla Billman.

Foto: Camilla Billman

Utredare vill försämra svenskt djurskydd

I början av mars presenterades den statliga konkurrenskraftsutredningen. Utredaren Rolf Annerberg anser att de svenska djurskyddsreglerna måste förenklas och anpassas till EUs regler för djurskydd för att lantbrukarna ska ha en chans att konkurrera. I EU är det ovanligt att kor får komma ut på bete, dessutom fixeras suggor, det är fler djur på samma yta och antibiotika ges rutinmässigt till djur som inte är sjuka.

Gunnela Ståhle från föreningen Vi Konsumenter har arbetat med djurskyddsfrågor i snart fyrtio år. Hon tror att konkurrenskraftsutredningen kommer att påverka hur en ny djurskyddslag utformas och hon är oroad.

– Vi vill inte ha det som i EU. De har sämre djurskydd och en högre antibiotikaförbrukning vilket är tecken på att de har sämre djurmiljöer. Nu måste vi som vill behålla de värden som är viktiga för djuren, för miljön och för konsumenterna, mobilisera alla krafter vi har, säger hon.

35 000 skrev på för ny djurskyddslag

Det är drygt tre år sedan som den statliga utredningen lämnade ett förslag till en ny djurskyddslag men ännu har ingen proposition lagts fram till riksdagen. Djurskyddet Sverige har därför samlat namn för en ny lag och i mitten av mars lämnades 35 742 namn över till landsbygdsminister Sven-Erik Bucht. I namninsamlingen lyfter Djurskyddet Sverige bland annat problemen med hemlösa katter. Det finns idag uppskattningsvis 100 000 hemlösa katter. För att minska antalet föreslår utredningen obligatorisk ID-märkning och förbud mot att överge djur. Bucht visade stort intresse ställde många frågor och ville veta hur situationen ser ut idag.

– Det var glädjande att Sven-Erik Bucht hade engagemang för katterna och att han var så tydlig med att det inte är aktuellt med en försämring av djurskyddslagen, säger Linda Maria Vonstad, förbundsordförande i Djurskyddet Sverige.

Dagens djurskyddslag ifrågasätts från flera håll. Bland annat vill näringen ha slopat beteskrav för mjölkkor, grisbranschen vill fixera suggor och i den statliga konkurrenskraftsutredningen föreslår utredaren att de svenska djurskyddskraven ska anpassas till EUs lägre djurskyddsnivå. Men enligt Sven-Erik Bucht finns ingen anledning till oro, djurskyddet ska inte försämras lovar han.

– Vi har inte en sådan ambition som regering, vi ska stärka lagen, sedan måste den moderniseras givetvis. Det som sattes på plats 1988 stämmer kanske inte idag, säger han.

Han betonade hur viktiga konsumenterna är för djurskyddsfrågorna.

– Ni är en viktig aktör till de här frågorna, men vi har också hela konsumentledet, det är viktigt att konsumenterna väljer rätt. Lantbrukare som har ett gott djurskydd får varor som kostar lite mer och då måste vi konsumenter som vill ha det så vara beredda att hjälpa till.

Om en ny lag kommer eller när, kan Sven-Erik Bucht inte svara på, bara att frågan bereds på departementet. Linda Maria Vonstad hoppas att en ny lag kommer snarast.

– Om landsbygdsministern inte kan lägga fram en ny lag i sin helhet så hoppas vi att han till att börja med kan lyfta ut delen om hemlösa katter. Varje vinter som lagen förhalas, fryser många katter ihjäl, nu kan vi inte vänta längre, säger hon.

> **Om landsbygdsministern inte kan lägga fram en ny lag i sin helhet så hoppas vi att han till att börja med kan lyfta ut delen om hemlösa katter. .**
> Linda Maria Vonstad, ordförande Djurskyddet Sverige

Foto: Elsa Frizell

Djurskyddet Sveriges ordförande Linda Maria Vonstad och generalsekreterare Åsa Hagelstedt lämnade över 35 742 namn till landsbygdsministern, med krav på en ny djurskyddslag.

Nystart i Djurskyddet Karlshamn

Under två år har Djurskyddet Karlshamn varit vilande men nu har föreningen väckts till liv igen. Kerstin Linde är föreningens nya ordförande.

– Det är lite omtumlande men väldigt kul att man kan hjälpa till att starta upp föreningen igen, vi behövs ju verkligen. Om vi har tagit oss an djuren får vi ju sköta om dem också.
Till att börja med ska själva styrelsearbetet prioriteras berättar Kerstin Linde.

– Sedan vill vi få igång en arbetsgrupp som kan arbeta med föreningens djurminneslund.
På sikt tror hon att föreningen skulle kunna hjälpa till med omplacering av djur.
På årsmöte kom cirka tjugo personer.

– Men det har ju varit ett hundratal från början så vi räknar med att kunna nå upp i det antalet när vi blir kända igen så att fler ska kunna vara med och hjälpa till på olika sätt.

Svårt att rädda renar från att dö i trafiken

Foto: iStockphoto

Renarna dras till vägarna för att slicka i sig av saltet.

Påkörda renar ligger och dör på vägen och ingen gör något. Det säger Inga- Lill Runesson som bor i närheten Riksväg 84 och Europaväg 45 i Jämtland.
– Att renar blir påkörda på vägen sker så gott som dagligen vintertid när halkan är påtaglig och vinterturismen och den tunga lastbilstrafiken är stor. Detta sker år efter år. Jag har påtalat detta problem för länsstyrelsen samt polismyndigheten i 10 års tid utan att det blir någon som helst åtgärd eller förbättring, säger hon.

Johan Olsson länsveterinär på länsstyrelsen i Jämtland säger att renarna får uppehålla sig på vägarna så länge de inte utsätts för onödigt lidande. Nyligen kom en djurskyddsanmälan om renar i trafiken in till länsstyrelsen i Jämtland. De kommer nu att titta på är vilka åtgärder djurägaren har vidtagit, berättar Johan Olsson.

Handölsdalens sameby med vinterbetesmarker runt Sveg tillhör en av de värst drabbade byarna i Jämtland. Richard Åström är ordförande i samebyn och han säger att de förlorat mellan 50-100 renar denna vinter.
– I år har vi haft ovanligt många trafikskadade renar på grund av den snöfria vintern. Vi har kämpat för att få dem bort från vägarna, men vägsaltet är oemotståndligt för renarna, säger han.

Han förklarar att när det är lite snö så blir det lätt för renarna att hitta bete och de kan röra sig enkelt över stora områden och därmed också snabbt ta sig ut på vägarna. Samebyn har försökt med reflexhalsband på renarna, att sätta upp skyltar och att salta andra vägar som inte är trafikerade för att renarna ska gå dit istället. Men det har varit svårt att hindra olyckor. Richard Åström tror att en lösning kan vara tillfälliga hastighetsminskningar. Renägaren får ersättning från trafikförsäkringsföreningen för renar som dör i trafiken men det är inget som fullt ut ersätter inkomstbortfallet.

Kattflykting återförenad med matte

De blev skilda åt under flykten från krigets Syrien men med hjälp av ideella krafter är nu katten Mela och matte Fayrouz tillsammans igen.

Fayrouz Kashmar flydde med sin bror och sin katt Mela efter en massaker och efter det att hennes andra bror blivit dödad. I Egypten lyckades hon komma med en båt mot Italien. Men det blev en strapatsrik resa som drog ut på tiden och där vattnet tog slut. Sina sista droppar vatten gav Fayrouz till Mela. Efter två veckor på havet blev de upphittade av en räddningsbåt som tog dem till Sicilien. Där var hon tvungen att skiljas från Mela eftersom katten var tvungen att sitta i karantän. Fayrouz och hennes bror hamnade till slut på en flyktingförläggning i Värmland men Mela blev kvar i Italien. Föreningen Hopp före Hemlösa engagerade sig i fallet och samlade pengar för att kunna lösa ut henne ur karantän. Med hjälp av ett stort bidrag från Djurskyddet Westra Wermland blev det till slut pengar så att det räckte. Efter sex månader i karantän på Sicilien och två månader på en veterinärklinik i Milano landade Mela på Arlanda. På långfredagen kunde Fayrouz och Mela återförenas.

Minna Lind på Föreningen Hopp för Hemlösa berättar att allt gick bra även om Mela till en början var avvaktande.

– Fayrouz var tacksam och överväldigad. Hon sprang omkring och kramade oss och sa att hon inte fann ord hur glad hon var.
För Minna Lind har det inneburit mycket arbete under dessa åtta månader men hon tvekade aldrig att hjälpa.

– Vi hade möjligheten och kunskapen att göra detta. Hela historien känns så tragisk, det var självklart att göra detta och det känns jätteskönt att vi rodde detta iland, säger Minna.

För den som vill veta hur det går i framtiden kan nu följa Mela på hennes egna facebooksida.

Foto: Minna Lind

Katten Mela och matte Fayrouz från Syrien.

Text Elsa Frizell och Helena Messing Berg

Djurskyddet Sverige JO-anmäler Jordbruksverket

Under 2014 pågick branschorganisationen Svenska Pigs djurförsök som innebar att suggan fixerades, grisarna fick trängre utrymmen och att smågrisarna avvänjdes tidigare. Målet var att minska smågrisdödligheten och öka produktiviteten. Studierna finansierades med över en miljon kronor från Jordbruksverket och för att få utföra dem fick Svenska Pig undantag från djurskyddslagen från Malmö-Lunds djurförsöksetiska nämnd. I beslutet står att försöket får pågå ett år från dess att det påbörjas och att beslutet gäller i fem år. Studien skulle slutrapporteras i december 2014. Under Jordbruksverkets referensgruppsmöte för gris i februari i år uppgavs det dock att försöket få hålla på i fem år och att suggorna hålls på samma sätt som tidigare.

– Det framkom då att Jordbruksverket feltolkat den etiska nämndens beslut, säger Karina Burlin, styrelseledamot i Djurskyddet Sveriges styrelse.

I sin vägledning till länsstyrelserna, som är den myndighet som har ansvar att kontrollera att gårdarna följer djurskyddslagstiftningen, har Jordbruksverket gett samma information. Försöket får pågå i fem år. Djurskyddet Sverige JO-anmäler därför Jordbruksverket för bristerna i sin roll som kontrollmyndighet av djurskydd.

– Det är av största vikt att ärendet behandlas skyndsamt eftersom det har stor principiell betydelse för alla djurförsök i Sverige, pågående som framtida, om Jordbruksverket felaktiga tolkning består, säger Karina Burlin.

20 000 har skrivit på upprop mot kontrollprogram för gris

Sveriges Grisföretagare har lämnat in en ansökan till Jordbruksverket om att få sitt så kallade djuromsorgsprogram för grisar omvandlat till ett kontrollprogram. Om kontrollprogrammet godkänns får företag som är anslutna till programmet grönt ljus att göra avsteg från befintlig djurskyddslag på vissa punkter. På bara en dryg vecka skrev över 20 000 personer under Djurens Rätts upprop mot godkännandet av kontrollprogrammet. Namnen tillsammans med en skrivelse lämnades över till Jordbruksverket i april.

Fixering av suggor leder ej till minskad smågrisdödlighet

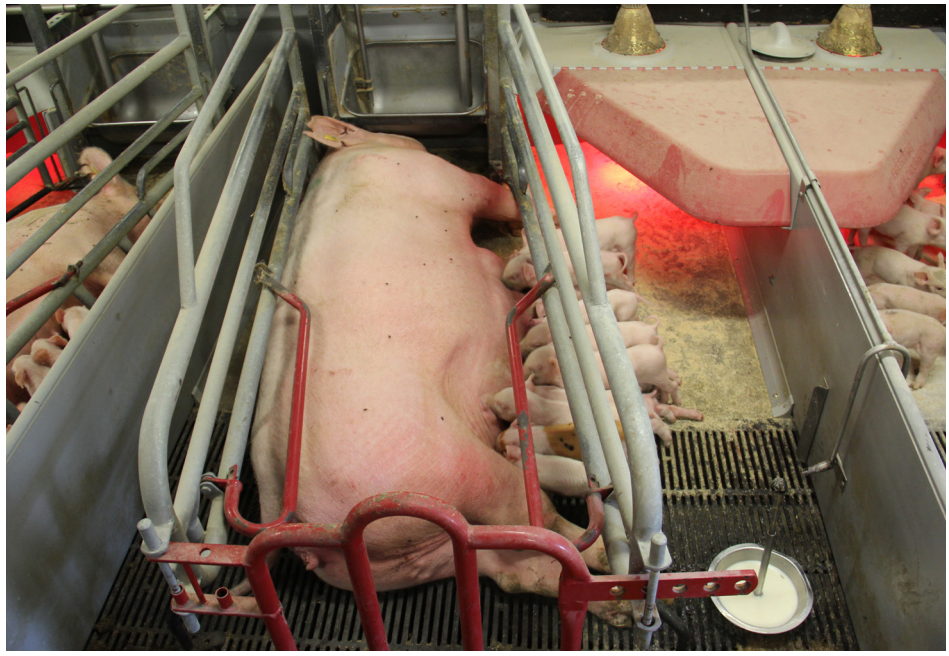

Bilden är från en dansk fixerad sugga men är representativ för svenska förhållanden.

Grisföretagarnas kritiserade studie med att fixera suggorna i samband med grisningen har inte lett till någon minskning av smågrisdödligheten. Ändå ansöker branschföretaget om ett kontrollprogram där fixering ska vara tillåten.

Det nya kontrollprogram som Sveriges Grisföretagare vill genomföra inom grisuppfödningen bryter i flera delar mot djurskyddslagen, bland annat när det gäller att fixera suggan i burar i uppemot fem dagar i samband med grisningen. Men när grisföretagarnas studie, som har genomförts på 12 gårdar under ett år, presenterades i slutet av mars visade det sig att fixeringen inte har lett till att färre smågrisar har dött.

– Det här visar ju att det inte finns något klart samband mellan smågrisdödlighet och att suggan hålls fixerad, något som kritiker till studien hela tiden har hävdat, säger Linda Maria Vonstad, ordförande i Djurskyddet Sverige.

Just att minska smågrisdödligheten har varit grisföretagarnas huvudargument för att genomföra studien. På så sätt skulle djurskyddet för smågrisarna bli bättre, enligt branschen.

– Vi har inte sett någon skillnad vad gäller smågrisdödligheten, utom möjligen marginellt. Men studierna har å andra sidan skett på gårdar där smågrisdödligheten redan är låg, säger Gunnar Johansson, vid Gård & djurhälsan, en av de veterinärer som har övervakat studierna.

Varför studien inte har skett på gårdar med hög smågrisdödlighet, om det nu är den man vill komma åt, är oklart.

Andra delar av grisföretagarnas djurförsök är att låta slaktsvinen ha mindre yta att röra sig på och att vänja av smågrisarna tidigare från suggan. Studien med att fixera suggor som är i brunst fick avbrytas då de stod i sin avföring, blev för smutsiga och krävde mer antibiotika. Däremot minskade antibiotikaanvändningen vid smågrisarnas tidigare avvänjning, jämfört med året innan.

– Det är nog den viktigaste vinsten med studien, säger Gunnar Johansson.

– Det är bra att antibiotikaanvändningen har minskat men det är ju från en redan mycket låg nivå, säger Linda Maria Vonstad. Sedan tror jag att bara vetskapen om att man är med i ett kontrollprogram som övervakas av veterinär gör att man tänker efter lite extra innan man behandlar sina djur.

Sveriges Grisföretagare har nu lämnat in sin ansökan till Jordbruksverket om att få starta det nya kontrollprogrammet. Studien ska utvärderas av en oberoende expertgrupp innan Jordbruksverket fattar sitt beslut.

Vi finns där du finns

Agria smådjursombud

Norrbotten
Mona Lind-Jonasson 070-248 27 51
Moa Persson 0224-910 30
Anna-Karin Lenshof 070-319 29 42

Västerbotten
Mari Nyström 070-366 68 22
Veronica Framell 070-337 15 57

Västernorrland
Catarina Bogg Asplund 070-669 16 25
Michael Edlundh 070-628 59 07
Ylva Edgren 076-102 51 52

Jämtland
Ulla Svensson 0730-57 16 19
Torgny Svensson 070-356 55 05

Gävleborg
Cathrine Broéng 070-432 41 23
Elin Lidén 070-047 11 11
Kattis Holm 0650-550 600
Pernilla Mähler 073-972 10 50

Dalarna
Annica Hacke Berg 070-428 42 97
Pillan Klebo 070-396 56 82
Lisa Warfvinge 073-679 52 88
Lars Lindh 070-557 87 07
Anna-Karin Collin 070-264 56 55

Uppsala
Birgitta Hasselgren 070-635 24 65
Anki Skoog 070-421 52 52
Annika Jansson 076-166 56 57
Anneli Ahlström 070-227 75 21
Maria Johansson 070-635 21 05

Värmland
Marika Elmersson 070-652 96 68
Maud Johansson Olsen 070-517 11 78
Maria Lindh 070-685 68 15
Ingela Lloyd-Willner 076-790 07 94

Bergslagen
Barbro Kamleitner 019-108 788
Therese Svensson 070-090 83 18
Marina Walström 073-331 07 09

Skaraborg
Britt Franzen 070-332 59 97
Daniel Nilsson 070-543 10 91
Micke Wadström 070-966 03 17
Monika Karlsson 0500-434 961
Catarina Asplund 070-658 75 93
Ulla-Britt Höfling 070-815 08 10
Ewa Forsberg Johansson 073-707 05 05
Ewa Granath 073-364 74 80
Marie-Louise Andersson 070-254 84 85

Stockholm
Annika Jansson 076-166 56 57
Catrine Holmquist 070-882 86 66
Elisabeth Raab-Alvarson 073-945 80 12
Ingela Stjernqvist 070-540 03 80
Lena Janson Kujanpää 070-642 03 75
Lotta Björklund 073-938 12 27
Lotta Eriksson 070-715 57 72
Marie-Louise Norén 070-404 16 24
Patricia Nordbäck 070-734 86 73
Sara Rosquist 073-391 99 29
Yvonne Svensson 070-432 42 40
Amanda Johansson 070-489 08 96
Håkan Häll 070-741 29 00

Södermanland
Sickan Beckman 070-636 40 98
Anna Gyllin 072-333 02 20
Merja Tolonen 070-210 12 16
Anna Öberg Carlsson 070-266 05 61
Håkan Häll 070-741 29 00
Louise Edlund 073-088 88 02

Östergötland
Ingrid Kjellgren 070-730 34 56
Annelie Karlsson 073-932 66 42
Viktoria Tojan Engström 070-403 82 10
Elisabeth Wennerbo 073-730 52 82
Ida Björkman 070-512 45 05

Göteborg och Bohuslän
Anki Skrucha 076-008 10 21
Birgitta Schmidt 031-41 79 34
Ingela Påsse van Reis 070-877 72 25
Anders Stållman 070-879 04 60
Anna Pettersson 070-510 92 22

Älvsborg
Malin Oskarson 070-300 06 66
Ann-Sofie Åberg 070-215 51 83
Stefan Mattsson 070-607 3111
Lisbeth Svensson 070-551 44 94
Malin Almqvist 070-864 43 86
Jennifer Gustafsson 073-061 47 65

Jönköping
Peter Edman 036-452 65
Karin Lundegård 0382-204 90
Monika Ölén Krüger 070-534 47 77
Helen Wieslander 0371-982 29
Madeleine Karlsson 0390-503 92

Kalmar
Helene Borgryd 070-656 11 33
Kristina Wilsson 070-628 50 94
Marlén Svensson 070-393 12 78
Petra Karlsson 070-392 45 54

Du når oss dygnet runt

Kronoberg
Filip Svensson 070-310 37 91
Madeleine Runberg 0474-240 13

Halland
Anette Edlander 070-148 25 26
Lena Österström 073-322 82 95
Mari-Ann Andersson 070 665 70 43
Yvonne Andersson 070-825 41 90
Yvonne Ljungkvist 070-275 19 44
Cecilia Ahlstedt 070-208 89 51

Gotland
Katarina Björn 070-749 10 95
Elin Lundkvist 070-791 91 06

Göinge-Kristianstad
Acki Görborn Erlandsson 070-810 67 71
Birgitta Anzelius 070-848 93 13
Karin Thörnkvist-Nilsson 070-958 58 75
Liselotte Olsson 070-212 44 90
Suzanne Fröling Fredholm 070-201 50 65

Blekinge
Milo Blomberg 070-521 13 23
Karin Thörnkvist-Nilsson 070-958 58 75

Skåne
Gerd Cullin 076-172 71 72
Magnus Pettersson 073-332 74 01
Irene Norrman 070-371 61 92
Anna Bengtsson 070-732 51 00
Bernt Elofsson 073-058 02 89
Suzanne Fröling Fredholm 070-201 50 65
Linda Isgren 070-866 88 99
Anne Åkesson 073-672 39 35
Ingela Hansson 073-618 82 22
Erika Klintrup 072-329 60 70
Ulrika Berge 073-817 22 30
Sara Sjögren 073-406 27 57

agria.se, 0775-88 88 88

Agria Djurförsäkring är länsförsäkringsgruppens specialistbolag för djur- och grödaförsäkring.

Agria Djurförsäkring

Foto: Privat

Länsstyrelsen kritiserar hästägaren för att inte ha gett tillräckligt med foder. Bilden är från augusti 2011.

TEMA DJURSKYDDSKONTROLLER

HUR FUNGERAR KONTROLLERNA?

Det görs för få kontroller, för många eller på fel sätt. Vad säger länsstyrelsen, bönderna och det ideella djurskyddet?

Text Elsa Frizell

Djurförbud för hästägare i Skåne

De drygt hundra **hästarna har saknat mat, vatten och skydd för väder och vind.** I februari i år fick ägaren djurförbud. I snart sju år har fallet pågått men det är ännu inte slut. Mannen anser att hästarna mått bra och har överklagat till förvaltningsrätten.

"På en av bilderna ser man en häst med huvudet nedsänkt i ett tomt badkar. I det bruna dammet på botten ser man vita spår efter mulen som raspat efter vatten."

En film kommer till Tidningen Djurskyddets redaktion. Några hästar står i hagens kvällsmörker. Någon sträcker in en bunke och fyller på vatten från några flaskor. Genast trängs fyra mular för att släcka törsten, alla ryms inte samtidigt. Det sörplas högljutt. Personen som skickat filmen skriver i mejlet: ”Jag stod inte ut längre, hästarna hade gått utan vatten i flera dagar så jag åkte dit med lite vattenflaskor . ”

Till redaktionen inkommer också några fotografier, tagna av en annan person. På en av bilderna ser man en häst med huvudet nedsänkt i ett tomt badkar. I det bruna dammet på botten ser man vita spår efter mulen som raspat efter vatten.

Det handlar om hästar som tillhörde hästägaren Jörgen Folkesson i Skåne. Tidningen Djurskyddet har pratat med ett tiotal personer som alla vill vara anonyma men som intygat samma sak, hästarna har inte fått mat och vatten, de har haft trasiga hovar och de har stått ute dygnet runt, utan skydd.

Fallet har pågått sedan 2008. Då fick han tillstånd av Båstad kommun att hålla 66 hästar. 2009 tog länsstyrelsen över djurskyddskontrollen och redan då kom de första anmälningarna mot honom och besök från djurskyddsinspektörer. Under årens gång har det blivit uppemot 600 sidor dokumentation av fallet. I sina kontrollrapporter skriver länsstyrelsen bland annat att Jörgen Folkesson haft brister i tillsyn och omvårdnad av djuren, brist på skydd för väder och vind, oacceptabelt nedsmutsad miljö med skaderisker och brist på tjänligt foder och vatten. Han har under hela perioden dessutom haft fler hästar än de 66 som han fick tillståndet för. Våren 2012 omhändertogs ett fyrtiotal hästar. Då hade han fler än 100.

Tillståndet att ha 66 hästar gick ut första januari 2014. Någon ny ansökan kom inte in till länsstyrelsen och med de föreläggande han redan hade beslutade länsstyrelsen under sommaren 2014 att han inte fick ha fler än nio hästar. Övriga hästar skulle han ha gjort sig av med i december 2014. Trots flera anmälningar om mögligt foder i hagarna gjorde länsstyrelsen inte någon kontroll då i december. Under julen dog 10 hästar av botulism, en sjukdom de får av bakterier i foder.

I januari 2015 gjorde så länsstyrelsen kontrollen. Jörgen Folkesson hade då alla sina hästar kvar. I rapporten fick han på punkt efter punkt kritik hur han sköter sina hästar. Fodret är otjänligt och har varit det under lång tid, hästarna har inga torra plaster att ligga på, de saknar vatten och många av de brister som redan påtalats flertalet gånger är inte åtgärdade. I februari i år får Jörgen Folkesson djurförbud.

Carina Nordell är ordförande i

>>

Föreningen Svenska hästars Värn och hon berättar att de under flera år fått in många anmälningar om fallet.

– Det har handlat om att hans hästar har varit undernärda, de har gått utan mat och vatten och att de hela vintrar stått utan skydd för väder och vind. Det har också handlat om skadade hästar, trasiga hovar och hästar som har haft svårt att gå, säger hon.

Svenska hästars värn har haft jurister som har tittat på fallet och låtit andra länsstyrelser uttala sig och de är kritiska till hur ärendet har skötts.

– Hade han bott i en annan del av landet hade han troligen fått djurförbud för länge sedan. Han har fått fler chanser än vad man normalt får. Jag blir så arg. Hästhållning har varit kraftig undermålig i flera år, finns inte någon parameter som han har uppfyllt, säger Carina Nordell.

"Det är lite häxjakt över det här. Det är inget fel på hästarna. Det är viktigare för mig att hästarna mår bra än att jag har det modernaste stallet."
Jörgen Folkesson

Jörgen Folkesson själv har en helt annan bild av vad som har hänt. Han tycker djurförbudet är oacceptabelt och har redan överklagat beslutet till förvaltningsrätten.

– Det är lite häxjakt över det här. Det är inget fel på hästarna. Det är viktigare för mig att hästarna mår bra än att jag har det modernaste stallet, säger han.

Foto: Privat

Hästägaren har återkommande fått kritik för att hästarnas hovar varit trasiga.

Jörgen Folkesson menar att det inte funnits någon kommunikation från länsstyrelsen och att de inte lyssnat på hans förklaringar.

– Hela tiden kommer det nya handläggare som hittar nya saker. De tittar inte heller på att jag åtgärdat de gamla påpekandena. De går bara efter sina paragrafer och försöker hitta fel och skickar en kontrollrapport.

Juha Toropainen är länsveterinär och är den som skrev beslutet om djurförbud. Han menar att man inte kan acceptera att ha hästar på det här viset.

– Att hästarna har blivit utsatta för lidande det är jag säker på. Att de har överlevt är inte det måttet vi använder inom djurskyddet som ett minimikrav. Man ska se till att djur sköts väl och man ska främja deras hälsa.

Juha Toropainen hänvisar till att det

Foto: Privat

Länsstyrelsen har gett Jörgen Folkesson förelägganden om otjänligt eller inget vatten alls.

finns gott om erfarenhet av att ha djur ute under den kalla årstiden utan möjlighet till torr och ren liggplats och utan bra vatten och foder.

– Det mår de inte bra av. När vi gjort våra kontroller har vi hittat tunna hästar, trasiga hovar, toviga pälsar. Vi ska jobba förebyggande. Även om de överlever så är det inte så att man främjar deras hälsa direkt.

Han menar att Jörgen Folkesson fått många chanser att bättra sig.

– Men det har bara blivit fler hästar och fler brister vad vi än har sagt. Tillslut när det inte blir bättre då hamnar man här.

Detta är också en av orsakerna till att ärendet tagit så lång tid menar han.

– Det har aldrig varit så akut att vi måste omhänderta hästarna och då börjar man med att begränsa antalet och förelägga, man tänker proportionellt. Det är hela tiden en balansgång, att inte gå för fort fram och inte ta i för hårt och samtidigt ta tillvara djurens skyddsintressen så mycket som möjligt. Jag kan mycket väl förstå att folk tycker att det tar för lång tid i vissa ärenden, de kan vi själva tycka, men vi har en lagstiftning att följa och den är lika mycket ett skydd för djuren som för den enskilda individen.

Hade ni kunnat agera annorlunda?

– Vi försöker alltid utvärdera alla ärenden. Tittar jag i backspegeln så kan jag se att vi hade kunnat vara snabbare om vi hade haft mer resurser och fler inspektörer och prioriterat annorlunda. Vi väger väldigt mångas olika ärenden mot varandra där vi hinner med ungefär hälften och får låta bli en massa. Och då blir det så om man precis varit ute på en kontroll och vidtagit åtgärder och förelagt då prioriteras det ärendet ned under en tid om man inte anser att det är en akut fara. Helst hade vi velat parkera en djurskyddsinspektör hos alla de här djurhållarna som vi håller koll på.

Djurförbudet innebär att Jörgen Folkesson varken får äga, skaffa eller ha hand djur. De 70 hästar han hade sålde han strax innan länsstyrelsen kom för att omhänderta dem. I dagsläget är det oklart var hästarna finns. Jörgen Folkesson har överklagat beslutet om djurförbud till förvaltningsrätten.

>>

SVÅRT ATT FÅ DJURFÖRBUD

Om man vanvårdat ett djur kan man bli prövad för djurförbud. Det kan också hända om man har struntat i att följa Länsstyrelsens beslut vid flera tillfällen. Ett djurförbud innebär att man inte får

- äga djur.
- utfodra eller vattna djur.
- rasta djur.
- vårda eller sköta djur.
- arbeta med eller träna djur.
- transportera djur.
- ha ett faktiskt inflytande över hanteringen av djur.

"Petigt att få backning för att det saknas en centimeter"

Djurskyddskontrollerna är ibland för detaljerade och om man får anmärkning eller inte beror för mycket på vem som utför dem. Det menar **Helena Jonsson ordförande för Lantbrukarnas Riksförbund, LRF**.

Helena Jonsson representerar 171 600 lantbrukare och hon tycker att djurskyddskontrollerna fungerar både bra och dåligt, och just det är ett stort problem, att de är så ojämna.

– Hur kontrollerna är beror mycket på vem som är djurskyddsinspektör och vilken kompetens personen har eftersom de behöver göra flera subjektiva bedömningar. De tittar till exempel på djurens hull, om djuren har tillräckligt med strö och om de är smutsiga. De som oroar sig mest för kontrollen och känner mest obehag, det är våra duktigaste medlemmar. De skulle se det som en personlig bestraffning att få en anmärkning på en djurskyddskontroll och se det som ett angrepp på deras yrkesheder, säger hon.

Foto: Johanna Norin

Kontrollerna ska vara förutsägbara och rättsäkra och de är de inte alltid idag menar Helena Jonsson. Hon berättar att LRF får en hel del vittnesmål där en djurägare som för två års sedan hade en djurskyddskontroll helt utan anmärkning, kan få en anmärkning gången efter trots att man har samma koncept och samma djurhållning.

– Detta skapar jättestor osäkerhet. En del djurägare upplever också att den som är kontrollant inte kan tillräckligt mycket om produktionen och då känner man sig också osäker på om man blir riktigt bedömd. Det är ofta att djurskyddsinspektören vid kontrollen säger att det är bra och när man får protokollet efteråt så finns det synpunkter som inte kom fram under besöket. Och där skulle många vilja att man hade en rak dialog direkt.

Behövs kontrollerna?

– Det är en styrka för svensk djurproduktion att vi har en kontrollverksamhet som garanterar en miniminivå på djurskydd. Det finns väl ingen som lider så mycket när man hör om vanvårdsfall som vi som har djur, man kan ju verkligen förstå hur eländigt det är.

Hur kan kontrollerna bli bättre?

– Mötet mellan kontrollanten och bonden behöver förbättras, man måste ha rätt förväntningar på varandra och så behöver kontrollen vara så likvärdig som möjligt, både mellan olika lantbrukare men också återkommande på samma gård. Jag tycker också att djurskyddshandläggarna skulle ha en mer rådgivande roll.

Helena Jonsson tycker att kontrollerna kan bli för detaljerade, beroende på vem som gör inspektionen.

– Om man får påbackning för att det fattas en halv centimeter någonstans, då tycker man att det är petigt om man uppenbart kan se att djuren må bra.

Var går gränsen då?

– Det är därför vi förespråkar en målstyrd lagstiftning med målet god djuromsorg och där bonden får större frihet hur man når dit. För, vad är det man vill uppnå med sin lag? Är det att man inte vill ha en enda ladugård som inte har för låg takhöjd eller är det att alla djur mår bra? Vi tycker att det är viktigare att alla djur mår bra än att det skulle fattas några centimeter någonstans.

Hur ska man kunna kontrollera en målstyrd lag?

– Man kan till exempel titta på antal dödfödslar, slaktorsaker, klövhälsa, överlevnadstal från födsel till avvänjning, hältor. Man kan också titta på hur bondens rutiner, hur man arbetar för att kunna hålla djuren rena, ha god foderhygien med mera, säger Helena.

Hon tycker att bonden ska få större frihet att utforma djurstallar som hon eller han vill, så länge djuren mår bra. Helena Jonsson har också synpunkter på hur skarpa verktyg länsstyrelsen har för om bonden får anmärkningar på hur han eller hon sköter djuren.

– Om man har tre så kallade föreläggganden, så kan man beläggas med djurförbud. Det behöver inte ens vara så allvarliga saker, det kan räcka med att man har strött för lite eller missat något i administrationen. Då leder det till näringsförbud och det är onödigt hårt.

"Vi tycker att det är viktigare att alla djur mår bra än att det skulle fattas några centimeter någonstans."

Är det för lätt att få djurförbud menar du?

– Ja och nej, det finns dem som borde ha djurförbud som inte har det. Men också de som har fått djurförbud som jag inte tycker förtjänar det. Det skapar en oacceptabel rättsosäkerhet kring kontrollen.

Text Elsa Frizell

"Centimetrarna är viktiga för att djuren ska få plats"

Måtten i djurskyddslagen har kommit till för att djuret ska kunna ligga ned utan att bli fastlåst, det måste kunna resa sig igen. Att mäta handlar också om rättssäkerhet för djurägaren. Det säger **Karina Burlin, före detta länsveterinär som nu sitter i Djurskyddet Sveriges förbundsstyrelse**.

Karina Burlin har med sina 30 år som länsveterinär lång erfarenhet av djurskyddskontroller. Idag är hon ledamot i Djurskyddet Sveriges förbundsstyrelse. Generellt tycker hon att djurskyddskontrollerna fungerar bra men ser att vissa förbättringar behövs. Bland annat behöver de bli mer likriktade i hela landet.

– Till exempel står det i lagen att djuren ska ha tillräckligt med strö. Tillräckligt är väldigt olika för olika bönder och olika kontrollanter. Alla ärenden behöver hanteras lika. Det saknas också resurser för att göra tillräckligt med kontroller.

"Vi har alla olika ögon om vad som är bäst för djuren. Det är därför lagen bygger på forskning om djurens behov."

Behövs kontrollerna?

– Ja, absolut, för djurens skull. Det ser man på de anmälningar som kommer in och på de missförhållanden som finns. Kontrollerna gör att djuren får ett bättre liv. Utan de skulle många misärer fortsatt med döda djur som följd.

Karina menar att djurskyddsinspektören är där som allmänhetens ögon.

– Allmänhetens insyn är viktig därför att vi har en demokratiskt skapad djurskyddslag och där har allmänheten krävt att djuren ska ha en viss standard och då har man också rätt att veta att detta följs.

Är kontrollerna för petiga?

– Djurskyddslagen anger miniminivån. Minimikravet för en hästbox är i stort sett att hästen ska kunna lägga sig på sidan och inte fastna, så pass tajt är det. Det handlar också om rättssäkerhet, att jag inte bara med ögonen ska bedöma om detta är tillräckligt med utrymme för ett djur. Då måste jag ju mäta för att göra det rättssäkert.

Ska man inte kunna vara flexibel med någon centimeter?

– Man ska inte kunna vara flexibel under lagens minimikrav. Som kontrollperson har du heller inte befogenheter att ge dispens från lagkraven.

Är det rimligt att en lantbrukare ska behöva bygga om en ladugård?

– Ja. Som exempel kan jag ta en norrländsk gård jag besökte. Där hade de förut haft fjällkor som väger 450 kilo och sedan skaffat större koraser som väger uppåt 700 kilo. När jag kom dit kunde korna nästan inte pressa sig ned i båsen. Lantbrukaren satte sig emot att de skulle behöva bygga om ladugården men jag sa att det behöver du inte, du kan skaffa mindre djur. Det handlar om boxens storlek i relation till djurens. Djuren måste få plats!

Men om man ser att djuren mår bra?

– Vi har alla olika ögon om vad som är bäst för djuren. Det är därför lagen bygger på forskning om djurens behov. Såhär ska djur ha det och skötas för att det inte ska bli problem, de kanske ser ut att må bra just nu men fortsätter djurhållningen är det bara en tidsfråga innan djuren mår dåligt. Och djurskyddslagen är förebyggande. Alltså djurens ska inte behöva vara sjuka, det räcker med att det finns en risk att de ska bli det. Man kan inte vänta tills djuren dör.

Vad tycker du om en målsstyrd lag?

– Jag tror inte på det eftersom man måste ha sanktioner mot det som är fel. Jag är helt för att det kan finnas djuromsorgsprogram som är målstyrda men lagen ska sätta miniminivån. Till exempel om man hade en målstyrd lag i trafiken så skulle det kunna innebära att man får köra i vilken hastighet man vill bara alla kommer fram helskinnade. Det fungerar ju inte. Det är många djur som måste räddas här och nu och då måste det finnas en lag som man kan agera utifrån. ✖

Foto: Elsa Frizell

Så jobbar länsstyrelsen med kontrollerna

Länsstyrelsen i Stockholm får varje år ungefär **1 500 anmälningar om djur som far illa**. Det är fler än man hinner åka ut och kontrollera. Tidningen Djurskyddet träffade Andreas Johansson och Lisa Svensson på länsstyrelsen i Stockholm för att höra hur de arbetar.

Telefonen ringer. En person misstänker att grannes hund aldrig får komma ut. Vad händer sedan?

– Det beror på. Först måste vi bedöma uppgifterna vi får, 35 procent av alla anmälningar är obefogade. Vi försöker få så mycket uppgifter som möjligt. Sedan gör vi en prioritering. Just när det gäller hundar som inte rastas då kan det många gånger bli att vi skickar ett brev, ägaren får återkoppla och så har man en diskussion, säger Andreas Johansson som är länsveterinär och samordnare på länsstyrelsens anmälningsgrupp.

Länsstyrelsen i Stockholm får varje år ungefär 1 500 anmälningar. Alla behandlas och det görs en hård prioritering eftersom det inte finns resurser och personal att åka ut och kontrollera alla anmälningar. I vissa ärenden ringer man upp djurägaren, ibland skickar man brev och i de allvarligaste fallen läggs ärendet för kontroll.

– Magra djur till exempel ser vi alltid allvarligt på, säger Lisa Svensson som är djurskyddshandläggare på anmälningsgruppen.

Jag träffar Andreas Johansson och Lisa Svensson på deras kontor på länsstyrelsen. Jag får inte fota inne i byggnaden på länsstyrelsen och de vill inte heller vara med på kort på grund av att de ibland utsätts för hot från människor som de gör kontroller hos.

Idag har de en innedag på kontoret. Då skriver de rapporter, föreläggande, omhändertaganden, ringer och skriver brev till djurägare. De dagar det blir kontroller åker de ut en eller två handläggare och ibland med polis om det är hotfullt, eller om någon inte vill öppna. Hur mötet med djurägaren ser ut skiftar.

– Alltifrån någon som är snäll och trevlig och som tycker det är bra att vi kommer till de som vägrar att öppna, skriker, kastar grejer, berättar Lisa.

I Stockholm är det vanligt med samlarna och missbrukarna. Ofta finns det psykiskt sjukdom bakom ett djurskyddsärende.

– De kan ha bott i sin lägenhet i ett, två år utan att gå utanför dörren och utan att ha släppt in någon. De samlar sopor från golv till tak och pratar aldrig med någon. Djuret far ofta illa under sådana förhållanden. Bedömer vi att också människan far illa, då gör vi en orosanmälan till socialtjänsten, berättar Lisa.

De flesta djurskyddsärenden handlar inte om människor som vill djur illa, förtydligar Andreas.

– Det är nästan alltid en mänsklig tragedi som ligger bakom, säger han.

> **"Vi arbetar på en myndighet och rättssäkerhetsaspekten, den får man aldrig tappa bort. Rättssäkerheten kan, och måste få, ta tid."**
> Andreas Johansson, länsveterinär

För att effektivisera arbetet har länsstyrelsen i Stockholm organiserat den särskilda anmälningsgruppen som tar emot anmälningar. På så vis har det blivit lättare att bedöma de uppgifter som kommer in så att man åker ut och kontrollerar rätt ärenden.

– Tyvärr är det relativt vanligt att folk anmäler varandra i grannfejder, därför är det viktigt för oss att fråga så mycket vi bara kan. Vi måste bena ut i anmälan om det skulle kunna vara en grannfejd och om man misstänker det så kan man börja med att skicka ett brev, säger Andreas.

Både Andreas och Lisa uppmanar människor att prata med varandra som ett första steg istället för att anmäla direkt. Kanske skulle det kunna minska storleken på högen med kontroller som de behöver åka ut på. För kontrollhögen blir väldigt stor emellanåt berättar Lisa. Och det är svårt att hinna med alla ärenden.

– Det kan bli så att ett ärende läggs för kontroll, men så går tiden utan att vi hinner åka ut och då blir anmälan inaktuell. Antingen har djurägaren flyttat, djuret har dött, eller så är det en missbruksperson

vars problematik går i vågor. Även om anmälan är obefogad när vi kommer så kanske det inte var det när anmälan gjordes, säger hon.

Andreas menar att de behöver mer resurser.

– Men det behöver också många andra aktörer i samhället och det är tätt förknippat. Skulle psykiatrin och socialen ha mer resurser så skulle det förmodligen bli mindre arbete för oss, säger han.

De får ofta höra att länsstyrelsen gör för lite när djur far illa, att det inte händer någonting.

– Det händer väldigt mycket hela tiden kan jag säga, säger Andreas.

Vi gillar ju inte heller att det ligger anmälningar så länge, menar Lisa.

– Vi jobbar ju här av en anledning, vi vill ju att djuren ska få det bättre och brinner för det jobb vi gör. Sedan kan man förstå att anmälaren inte tycker att det händer någonting för anmälan kan bli liggande i sex månader. Men då måste man ha i åtanke att den anmälan man gjort ligger bland 1499 stycken andra. Det är tyvärr den bredden på anmälningar och vi är inte så många som jobbar med dem.

Både Lisa och Andreas vill vara ute mer på fältet och göra kontroller.

– Det är där vi ska vara. Där känner man att vi gör skillnad på riktigt, att vi faktiskt kan göra något här och nu, säger Lisa.

Men handläggningen av ärenden tar mycket tid.

– Det är sällan så att man bara åker ut och tar djuren, det kan vara så om det är riktigt allvarligt. Ofta vill man ge djurägaren en chans. Vissa får ett föreläggande, vissa får tre. Människor måste få en möjlighet till rättelse. Vi arbetar på en myndighet och rättssäkerhetsaspekten, den får man aldrig tappa bort. Rättssäkerheten kan, och måste få, ta tid, säger Andreas.

Att omhänderta djur är alltid den sista utvägen. Målet är att alla djur ska kunna få det bättre hos sin ägare.

– Det är klart att inte alla uppskattar vårt besök. Ibland kan man ha en bra dialog ändå. Vissa når man fram till och de bättrar sig och man kan avsluta ärendet. Vi vill att de själva ska åtgärda bristerna och vilja göra det och förstå varför, säger Lisa.

TÄNK PÅ DETTA NÄR DU ANMÄLER

- Skicka gärna med bild.
- Förstahand information, anmäl själv.
- Aktuell information.
- Så mycket information som möjligt. Djurägarens namn, adress, var djuren finns, hur många djur, miljön, allmäntillstånd på djuret, hull, päls, klor.
- Varför gör du anmälan idag?
- Särskilda omständigheter kring själva djurägaren till exempel kriminalitet, missbruk eller psykisk sjukdom. Bra att veta för länsstyrelsen när de åker ut.

Foto: Elsa Frizell

Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht:

Hur ska djurskyddskontrollerna förbättras?

– Min uppfattning är att djurskyddskontrollen har blivit bättre sedan omorganisationen 2009. Både kvaliteten och rättssäkerheten har ökat. Det finns dock fortfarande utrymme för att arbeta vidare med att likrikta kontrollen och att ytterligare försöka samordna den. Jag ser också ett behov av att öka antalet kontroller som görs och att försöka ytterligare vässa träffsäkerheten.

Hur ska man öka likriktningen och träffsäkerheten av kontrollerna?

– Det praktiska arbetet sker framför allt genom ett samarbete mellan de ansvariga myndigheterna för djurskyddskontrollen, framför allt Jordbruksverket och länsstyrelserna. Det handlar om ett kontinuerligt och systematiskt arbete för att utveckla kontrollen och det finns mot den bakgrunden inte något fastlagt slutdatum för denna övergripande process. För att stödja utvecklingsarbetet har regeringen bland annat beslutat att inrätta ett samordningsråd för djurskyddkontrollfrågor som har till uppgift att samordna löpande strategiska frågor som rör djurskyddskontrollen. Rådet har bland annat till uppgift att identifiera områden där det finns ett behov av ökad samsyn och samverkan inom kontrollen och att verka för att utveckla kontrollen för att öka rättsäkerhet, likvärdighet och effektvitet.

Hur mycket resurser kommer tillsättas för detta arbete?

– Under 2015 har Jordbruksverket fått ett extra tillskott på 5 miljoner kronor och länsstyrelserna på 25 miljoner kronor för att stärka kontrollen. Vi överväger också om det är möjligt att införa ett system med avgifter för djurskyddskontroller och hur ett sådant system i så fall skulle kunna utformas.

FELIWAY®

www.feliway.se

För en trygg kattunge

Feliway® Spray motverkar stressrelaterad åksjuka. Feliway® Doftavgivare ökar kattungens trygghetskänsla under första tiden i sitt nya hem.

Ceva Animal Health AB
Annedalsv. 9 227 64 Lund
Tel: 046 - 12 81 00

kontakt@ceva.com
www.feliway.se

Testamentera till förmån för djuren

Foto: iStockphoto

Testamenterade gåvor utgör en viktig del av de medel som Djurskyddet Sverige har förmånen att ta emot. Att ge en testamentsgåva till oss är ett fint och bestående sätt att skydda djuren.

På **www.djurskyddet.se** kan du beställa vår testamentsbroschyr som ger dig praktiskt vägledning och information om Djurskyddet Sveriges testamentspolicy.

Tack för att du tänker på djuren i ditt testamente!

Lars Åhman,Djurskyddet Ådalen, Björn Dahlén, Djurskyddet Kronoberg, Eva Norberg, Djurskyddet Sundsvall, Ann Scott, Djurskyddet Karlstad, Ulla Björnudd, Djurskyddet Jämtland och Lotta Grundel, Djurskyddet Westra Wermland, var några av deltagarna på Djurskyddet Sveriges föreningsdagar.

ENGAGEMANG I DAGAR TVÅ

Föreningsdagarna ger föreningarna chansen att träffas och inspirera varandra. – Det ger enormt mycket att delta, synd att inte alla lokalföreningar är här, säger Eva Norberg, Djurskyddet Sundsvall.

Text och foto Birgitta Wiberg

Djurskyddet Sveriges föreningsdagar hölls den sista helgen i april på Welcome Hotell i Barkarby utanför Stockholm. Det bjöds på ett späckat program med föreläsningar, workshops och prisutdelningar.

Ordförande Linda Maria Vonstad började med att summera vad som hänt den senaste tiden och konstaterade att Djurskyddet Sverige fått stort genomslag i medierna, bland annat för kampen för att behålla beteskravet för korna, kampen mot fixering av suggor och kampen för en ny förbättrad djurskyddslag, där organisationen bland annat samlat in 35 742 namnunderskrifter som nyligen överlämnades till landsbygdsminister Sven-Erik Bucht.

– Tyvärr är jag inte så säker på att vi får en ny djurskyddslag. Jag oroar mig för att djurskyddskraven ska sänkas. Men vi ger inte upp, jag ser fram emot nästa möte med Sven-Erik Bucht, säger hon.

Frågan om fixering av suggor, grisnäringens så kallade omsorgsprogram, diskuterades vid flera tillfällen under helgen. Läs mer på sidan 8. Djurskyddet Sveriges kamp mot detta fortsätter. Information finns på Djurskyddet Sveriges webb: www.djurskyddet.se.

Under båda dagarna pågick olika workshops, en av dem handlade om hur Djurskyddet Sverige blir en starkare organisation. Uppgiften för deltagarna blev att fundera ut hur en bättre vi-känsla kan skapas. Något som flera lokalföreningar tycker saknas. Just att kunna träffa representanter från andra föreningar som under Föreningsdagarna, är viktigt för vi-känslan, ansåg många. Men också träffar på lokal och regional nivå samt studiebesök på varandras djurhem.

– Det är viktigt att vi lär känna varandra. Alla föreningar har olika kompetenser och vi behöver kunna hänvisa >>

Hur skapar vi en bättre vi-känsla? Det var en uppgifterna föreningarna fick att arbeta med i workshops.

till varandra i olika frågor. Det är också viktigt att våra kompetenser är tydliga på våra respektive hemsidor, så att allmänheten vet vad man kan förvänta sig av oss, säger Ann Scott, Djurskyddet Karlstad.

Att lokalföreningarnas hemsidor har samma grafiska profil och Djurskyddet Sveriges logga är också viktigt för vi-känslan, tycker många. Tidningen Djurskyddet stärker också vi-känslan, men det behövs ännu fler ”hemma-hos-reportage” från lokalföreningarna, tycker några. Att göra saker tillsammans, till exempel namninsamlingar, togs också upp som ett exempel på vad som skapar vi-känsla.

Andra workshops handlade om försäkringar och polisavtal, dokumentation och hygienplan, som båda var riktade till lokalföreningar med djurhem. REDE:s projektledare Helena Risinger presenterade en ny övning om sommarkatter och djurhem som fick tårarna att trilla på deltagarna. Generalsekreterare Åsa Hagelstedt berättade om hur en förening fungerar med fokus på stadgar, styrelse, årsmöte och annat, där både nya och ”gamla” styrelsemedlemmar i lokalföreningarna deltog.

Åsa Hagelstedt ledde en ”tv-utfrågning” av styrelsen om aktuella frågor, där återigen fixeringen av suggor blev ett hett ämne. Det bjöds också på pepp-föreläsning med mentala tränaren, coachen och författaren Olof Röhlander under rubriken Livet är en inställningsfråga

”Det är viktigt att vi lär känna varandra. Alla föreningar har olika kompetenser och vi behöver kunna hänvisa till varandra i olika frågor.”
Ann Scott, Djurskyddet Karlstad

På programmet fanns också Helena Röcklinsberg, universitetslektor vid institutionen för husdjurens miljö och hälsa på SLU, som föreläste om djuretik. Varför behandlar vi djur med jämförbara biologiska förmågor på olika sätt?

Pris till VOOV och Clarion Hotel

Under helgen delades Djurskyddet Sveriges årliga djurskyddspris ut. I år gick det till Voov, Veterinär omtanke om våldsutsatta. Organisationen, som drivs av veterinärer och veterinärstudenter, hjälper våldsutsatta människors djur med skyddade boenden i akuta lägen. ”Voov har inte bara gjort skillnad för en stor grupp djur och människor, utan har även bidragit till att lyfta frågan om djur som brottsoffer i samhällsdebatten. Voov drivs helt ideellt och förtjänar stöd och uppmuntran”, skriver Djurskyddet Sverige bland annat i sin motivering till priset.

Djurskyddet Sveriges hedersomnämnande 2015 gick till Clarion Hotel Arlanda Airport för sin satsning Happy Dog, som under nyår och valborgsmässoafton öppnar hotellet för fyrverkerirädda djur och deras ägare då hotellet och Arlanda flytplats är en fyrverkerifri zon. I sin motivering skriver Djurskyddet Sverige bland annat: ” Clarion Hotel Arlanda Airport gör en stor djurskyddsinsats och kan förhoppningsvis få fler att följa efter”.

Varför behandlar vi djur olika?

I Sverige äter vi kanin men inte katt, gris men inte hund. **Varför behandlar vi djur med jämförbara biologiska förmågor på olika sätt?** Den frågan ställde Helena Röcklinsberg vid sin föreläsning om djuretik.

Hundar och grisar har många biologiska likheter. Ändå accepterar vi att bura in grisar och äta dem, medan vi i Sverige inte skulle komma på tanken att äta hund. Vi äter kaninkött och grisbacon men inte kattkött och sälbacon. Det säger Helena Röcklinsberg, lektor i djuretik vid Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, som medverkade vid Djurskyddet Sveriges föreningsdagar.

Det mest påtagliga exemplet är kaninen, som behandlas olika i lagstiftningen beroende på om den ska användas till sällskap, mat eller djurförsök, trots att alla kaniner har samma behov.

– Vanor och traditioner styr vad vi tycker är normalt, det vill säga vad vi brukar göra, det ”alla” gör i en given kontext. Men det som är ”normalt” behöver inte vara etiskt riktigt, säger Helena Röcklinsberg.

Helena Röcklingsberg talade om djuretik.

Vad är då etiskt riktigt?

– Kriterierna om vad som gör en handling etiskt riktig är många gånger grunden till oenighet, säger hon.
Det finns två grunder i djuretiken, där den ena alltid respekterar individen och dess rättigheter och där alla handlingar sker med god avsikt, representerad av filosofen och professorn Tom Regan.

Den andra, representerad av filosofen och professorn Peter Singer, anser att det etiskt riktiga är att välja den handling som maximerar nyttan. Den handling är god som tillfredsställer flest intressen, även om någon individ måste offras på vägen.

– Man kan också vara oense om vilka varelser som spelar roll för sin egen skull. Ska vi bara bry oss om människor eller ska vi bry oss om alla varelser? Ska vi bry oss om allt levande eller hela ekosystemet?

– Oavsett vad vi tycker är det viktigt att hålla isär fakta och värderingar, ideal och verklighet samt sak och person när vi diskuterar djuretik, säger Helena Röcklinsberg.

Läs mer om djuretik i nästa nummer av Tidningen Djurskyddet!

Vilken är den viktigaste frågan att driva för Djurskyddet Sverige?

Isabelle Hamberg, Djurskyddet Dalarna:
– Att höja djurens värde, i synnerhet katternas, som har väldigt låg status. Vi har haft flera kampanjer för märkning och registering av katter.

Rebecca Lagergren, Djurskyddet Varberg:
– Att upplysa allmänheten om att djur i Sverige inte har det så bra som de kanske tror. Djuren behöver vår hjälp. Det är också viktigt att vi har djurhem och jourhem.

Anders Andersson, Djurskyddet Köping:
– Kastrering av katter är den viktigaste frågan. Det skulle öka kattens värde och minska problemet med hemlösa katter.

Britt Synnerholm, Djurskyddet Doso:
– Att driva olika djurskyddsfrågor tillsammans med andra. REDE är bra, det är viktigt att lära barn empati och respekt för djur. Vi i Djurskyddet Doso stöttar djurhem och olika projekt ekonomiskt.

Foto: Annelie Rudner

SÅ RÄDDAR DU HUNDEN OCH KATTEN FRÅN SOMMARFARORNA

7 TIPS!

Sommaren är en härlig tid, men i vattnet, i skogen och i trädgården lurar faror som kan bli ödesdigra för ditt husdjur. **Lotta Möller, veterinär på Agria Djurförsäkring**, tipsar om hur du skyddar hunden och katten när solen och värmen lockar fram fästingar, huggormar och giftalger.

Text Pontus Ljunghill

1 BEKÄMPA VÄRMESLAG

Lämna aldrig hunden eller katten ensam i bilen på sommaren. En varm och solig dag kan värmen i en parkerad bil snabbt stiga till livsfarlig nivå. Att vistas för länge under bar himmel en sommardag är inte bra för hundar och katter. Tecken på att de tagit skada av värmen är till exempel att de flämtar på ett påtagligt sätt och blir apatiska. Vill det sig illa kan de få svårt att andas, bli vingliga eller få kramper. Verkar djuret tagit stor skada av värmen, kontakta veterinär. Annars handlar mycket om att ge hunden och katten friskt vatten och se till att de kan hålla sig i skuggan. Hundar kan man kyla av med fuktiga, kalla handdukar eller duscha av med trädgårdsslangen.

2 SE UPP FÖR SOLEN

Hundar och katter med kort eller ingen päls kan bli ordentligt brända av solen. Som ägare är det viktigt att se till att husdjur som är känsliga för solsken vistas mycket i skuggan. Man kan också smörja in dem med solkräm för barn. Bränner sig din fyrbente vän behandlar du det på samma sätt som om du själv skulle ha bränt dig, till exempel med kylande preparat som kan köpas på Apoteket. Hundar slickar ofta på sår eller brännskador – det kan därför vara en god idé att förse dem med skyddskrage så att de inte kan komma åt det drabbade området.

Foto: iStockphoto

3 HUGGORMSBETT

Hundar och katter som blivit huggormsbitna är en vanlig syn på landets veterinärkliniker på våren och sommaren. Ett klassiskt tecken på att ditt husdjur drabbats är att det har mycket ont och att den kroppsdel som blivit angripen, det handlar oftast om en tass eller nosen, svullnar upp till minst dubbel storlek. Eftersom huggormen är giftig kan ett bett från den ge ödesdigra följder, till exempel vävnadsskador, allvarliga effekter på lever och njurar och hjärtproblem. Tror du att din hund eller katt blivit huggormsbiten, se till att den håller sig still och ta den till veterinär så fort som möjligt.

4 HÅLL HUNDEN BORTA FRÅN GIFTIGA ALGER

Många hundar älskar att bada, men giftalger är något som verkligen kan ge smolk i glädjebägaren. En del kan ge svåra nervskador, andra kräkningar och diarré. Låt aldrig hunden bada i vatten där det är algblomning. Om din hund har kommit i kontakt med giftiga alger eller om du tror att den gjort det: Skölj av den och observera hur den mår, den kan behöva vård på djursjukhus. Tecken på att din vovve tagit allvarlig skada är vinglighet, kramper, desorientering och att den är okontaktbar. Är du osäker på din hunds hälsotillstånd, ring och konsultera veterinär om hur du ska gå vidare.

5 ANDRA BADFAROR

Hundar kan få fukteksem om de går omkring och är våta efter doppen. Typiska symtom på åkomman är röda, ömmande prickar och pälsen kring dem är ofta rufsig. För att förebygga, skölj hunden med rent vatten efter varje bad och torka den noggrant. Får den fukteksem ska man ta bort pälsen kring det drabbade området och badda det med desinficerande medel ett par gånger om dagen. Det är mycket viktigt att rakningen görs väl för att det ska kunna läka. Fukteksem gör ibland mycket ont, var uppmärksam på detta och överväg att ta din fyrbente vän till veterinär för att få hjälp med rakningen. Ibland behöver hundar lugnande medel för att klara av rakningen. Beroende på hur omfattande fukteksemet är kan veterinär behöva skriva ut andra kompletterande läkemedel, som antibiotika.

6 TÄNK TILL PÅ PICKNICKEN

Picknick i det gröna eller grillning på trädgården hör sommaren till. Men se upp, överblivna matrester och grillpinnar kan vara ödesdigra för framförallt hundar. Ge aldrig köttbitar med mycket ben till ditt husdjur – det kan ge besvärliga förstoppningar. Eller, om det vill sig illa, fastna och allvarligt skada matstrupe och tarmar. Se också till att ditt djur inte kan tugga i sig grill- eller glasspinnar – det kan göra hål på tarmen. Majskolvar är en populär rätt på sommaren, men det är ingen mat för hundar. Äter en hund en majskolv som är tillräckligt stor fastnar den i tarmen och ett kirurgiskt ingrepp är enda räddningssättet. Är du ute och går i ett område där du vet att det finns mycket picknickrester, se alltid till att hunden är kopplad. Då har du större chans att förhindra att den stoppar i sig något olämpligt.

Foto: iStockphoto

7 FÄSTINGAR

Fästingar är ett otyg som kan ge borrelia och anaplasma. Tar hunden eller katten med sig några av de blodsugande spindeldjuren hem riskerar du själv också att drabbas. Det finns speciella halsband, sprayer och droppar som motverkar att husdjur angrips av fästingar. Kom dock ihåg att preparaten är anpassade efter djurslag och det är till exempel livsfarligt för en katt att få ett preparat som är avsett för hund. Det är viktigt att gå igenom hunden och katten varje kväll för att söka efter fästingar och givetvis ta bort dem om man hittar några, till exempel med fästingpincett.

LÄTT ATT KÖPA SMUGGELHUND

Trendhundar smugglas in i Sverige under hemska former för att snabbt säljas på annonssajter. **Valparna är ofta sjuka eller skadade**, uppfödda enbart för att säljas några tusenlappar billigare än en hund från en kennel.

Text Andrea Danielsson

Det är lätt att köpa en hund på Blocket. När jag gör en sökning på den populära hundrasen Fransk bulldog ger det snabbt många träffar. En hund med stamtavla som är registrerad i SKK kostar över 20 000 kronor men redan efter någon timme på sajten vill flera sälja valpar för halva priset och erbjuder hemleverans. Gemensamt för säljarna är att de inte ställer några frågor om mig som köpare och inte heller berättar något om sig själva. Det är framför allt en av hundarna som visar tecken på att vara en smuggelhund. Det är en rödfärgad liten valp som kostar 13 000 kronor. Säljaren ger inte ut sitt namn utan kallar sig för "D". I det första mejlet förklarar "D" att valpen är sjuk på grund av en lång resa och byte av mat och vatten. "D" berättar att valpen är född i Vitryssland och kom till Sverige för två veckor sen. Valpen har blod i avföringen men är snart frisk och kan säljas om cirka 10 dagar.

Att föda upp hundar i andra länder och smuggla in till Sverige är en lönsam affärsidé. Hundvalparna göms i trånga utrymmen i bilar och tas in via Öresundsbron eller med färja. I brottsdomar om grov smuggling och smuggling går det att läsa hur tullarbetare hittar valpar med ihoptejpade tassar undangömda i ett varmt släp eller i ett baksäte i burar som inte går att öppna. Flera fall av hundsmuggling registreras varje år men det finns ett stort mörkertal. Majoriteten av hundarna är redan i Sverige när de upptäcks och ofta är det köparen som inser att något är fel och själva kontaktar Jordbruksverket.

> **"Köparen måste ta reda på var hunden kommer ifrån. Om den är en importerad hund ska man ta reda på om den uppfyller kraven för införsel"**
> Hajnalka Csillag, smittskyddshandläggare, Jordbruksverket

2013 registrerade Jordbruksverket 349 fall av smuggling av hundar och 2014 blev det en ökning till 381. I år har 61 fall registrerats hittills. Hundarna kommer ofta från Östeuropa och länder där rabies finns. De hundar som upptäcks i tullen och kommer från ett land där rabies är vanligt måste avlivas direkt vid gränsen. Det handlar om hundarnas hälsa och stora summor pengar, ändå är inte hundsmuggling prioriterat hos Tullverket.

– Vi är inte på alla ställen hela tiden. Vi är där vi tror att det kommer in mest olagliga varor. De prioriterade varorna är främst narkotika och vapen. Hundar kan komma in de dagar och tider vi inte är vid gränsen, säger Sofia Hellqvist, informatör vid Tullverket.

Att inte kontrollera varifrån en hund kommer kan få stora konsekvenser. Många hundvalpar som säljs till lyckliga nyblivna ägare kan ha dolda fel som problem med höfter eller tarmar. Skador som dyker upp först efter köpet. Ägare till en ovaccinerad hund kan få betala höga veterinärkostnader eller i värsta fall lämna veterinärskliniken utan hund. Om ägaren inte kan visa upp några giltiga papper på vilket land hunden kommer ifrån kan Jordbruksverket få besluta om avlivning.

– Köparen måste ta reda på var hunden kommer ifrån. Om den är en importerad hund ska man ta reda på om den uppfyller kraven för införsel. Hundar som trans-

Foto: Tullverket

Tullarbetare kan hitta valpar med ihoptejpade tassar undangömda i ett varmt släp eller i ett baksäte i burar som inte går att öppna.

porteras långt kan få fysiska och psykiska skador och kan smitta varandra, säger Hajnalka Csillag, smittskyddshandläggare på Jordbruksverket.

"D" hör av sig igen med nya bilder på valpen som enligt säljaren mår lite bättre men ska till veterinären för att få mer medicin. Över internet är det svårt att säga om hunden är insmugglad, men oavsett verkar valpen ha haft en jobbig resa till Sverige i mycket ung ålder. Jordbruksverket får in tips om smuggelhundar varje dag, en del av dessa är misstänkta fall på Blocket.

– Om vi får in en anmälan om hundsmuggling från en person eller upptäcker att någon valp på internet kan vara insmugglad försöker vi få fram fler uppgifter om annonsören och ta reda på om hunden är importerad eller inte. Ofta framgår inte namn på annonsören men Blocket har egna regler som gäller och ingenting vi kan kräva, säger Hajnalka Csillag.

Blocket har i flera år känt till de oseriösa försäljarna och samarbetar med Djurskyddet och Jordbruksverket för att komma till rätta med problemen.

– Det viktigaste är att man besöker valpen och tiken i hemmiljö. Då är risken extremt liten att det är en smuggelhund. Typiskt för de som har köpt en hund och upptäckt att något är fel är när säljaren levererar hunden hem till dig eller att man träffas på någon parkering, säger Thomas Bäcker, kundsäkerhetschef på Blocket.

Att sälja importerade djur på Blocket är förbjudet. Trots det får jag, genom ett fåtal mejl, flera erbjudanden om att köpa hundar som importerats från Vitryssland och Tjeckien. För att handeln med smuggelhundar ska sluta krävs det att köparen ställer frågor och tar reda på så mycket information om säljaren och valpen som möjligt.

– Folk får inte köpa med hjärtat även om det är en gullig hund och de vill rädda hunden. Jag kan inte nog poängtera att handeln med smugglade hundar kommer att finnas så länge det finns människor som köper dem, säger Hajnalka Csillag.

>>

SÅ KÖPER DU HUND PÅ RÄTT SÄTT

- Valpar får inte lämna tiken före 8 veckors ålder och det är först då som du kan hämta din valp.
- Det är inte längre möjligt att importera valpar/kattungar under 12 veckors ålder med tillstånd från Jordbruksverket. Hundar kan föras in tidigast vid 15 veckors ålder från EU-länder, länder med EU- villkor och från så kallade listade länder. Från länder som inte är listade kan en hund föras in tidigast vid 7-8 månaders ålder.
- Kräv ett köpeavtal samt ett veterinärbesiktningsintyg som inte är äldre än en vecka gammalt.
- Kräv ett registreringsintyg. Alla hundar ska vara registrerade hos Jordbruksverket. Det är även bra om hunden är registrerad hos Svenska Kennelklubben, SKK. Då finns uppgifter om stamtavla, genetiska sjukdomar och vem som är hundens föräldrar.
- Se till att få träffa valpen och tiken hemma hos uppfödaren, köp inte en hund i en baklucka på en parkeringsplats.
- Om du misstänker att valpen inte är uppfödd hos säljaren hör med Länsstyrelsen om säljaren har tillstånd för att kunna sälja valpar från någon annans kennel.

"Jag borde ha lyssnat på min magkänsla innan köpet"

Våren 2013 hade Helena von Wowern bestämt sig, hon skulle köpa en hund. Det var inget spontanköp utan ett genomtänkt beslut. Hon sökte på Blocket och tittade inte efter någon specifik ras men hon visste att en mindre hund passade hennes familj med två barn. **Direkt när hon såg den söta valpen blev hon helt förälskad. Ozzy – en Chihuahua och Yorkshireblandning** – honom skulle hon ha.

Annonsen var skriven som om valpen själv hade skrivit den och till texten fanns en bild.

– I annonsen kändes det verkligen som om de la ner tid på att hitta rätt köpare. Det fanns massor av andra hundar till halva priset av det Ozzy kostade men det var kärlek vid första ögonkastet, säger Helena.

Helena försökte kontakta säljarna men till en början var det svårt att få svar. Hon sökte på nätet och såg att uppfödarna var registrerade i Svenska kennelklubben med hundrasen Cane Corso. Något som gav Helena trygghet. De var hundmänniskor. Till slut fick hon tag på säljarna som var ett par bosatta i Motala. Hon frågade om hon kunde komma och titta på valpen.

– De sa: "Men gud ni bor så långt bort. Vi kan väl mötas på halva vägen?" Jag ville väldigt gärna träffa mamman men de sa att de höll på att renovera gården och därför var många hundar i väg på foder.

Helena gick motvilligt med på förslaget och bestämde att de skulle ses i Norrköping. Till platsen kom ett par körandes i en skruttig bil. En man i 25-års åldern och en kvinna i 35-års åldern. I bilen fanns Ozzy och en hund av rasen Russkiy Toy med ett gipsat ben. Helena fick informationen att Ozzy var tio veckor gammal, besiktigad och chippad. Hon fick maten som han brukar äta och en filt som han hade haft hemma. De pratade om barn och om Ozzys unika utseende innan Helena tog med sig sin nya valp.

När Helena kom hem hade hon glömt att fråga hur mycket av maten han skulle ha. Hon ringde redan nästa dag men hon hörde aldrig något från paret igen.

– Jag var verkligen mån om att hålla kontakten. Jag skickade bilder och sms. Jag önskade glad midsommar och skickade morsdagskort till Ozzys mamma, men jag fick ingen respons över huvudtaget.

När Ozzy var ett år tröttnade Helena på att höra av sig. Hon började söka på uppfödarnas namn på nätet. Till slut kom hon in på en Facebooksida där en kvinna skrev att hon också hade köpt hund av samma par.

– Hon hade köpt en Yorkshireterrier och blivit kontaktad av polisen eftersom hunden var insmugglad. När jag läste det ringde jag direkt till veterinären som hade gjort valpbesiktningen i Motala.

Veterinären sa att han kände paret väl och att de alltid gick till honom med sina hundar. När Helena frågade om han hade chippat Ozzy blev han helt tyst. Ozzy var redan chippad. Paret hade förklarat för veterinären att de hade sålt Ozzy till en annan familj men fått tillbaka honom och därför behövdes det ett nytt veterinärbesiktningsintyg. Nu förstod både Helena och veterinären att Ozzy inte alls var uppfödd på gården i Motala. De kontrollerade hans chipnummer och fick genom siffrorna reda på att han var från Tjeckien – och med största sannolikhet en smuggelhund.

– Det var fruktansvärt att få reda på. Jag blev helt knäckt. Jag tyckte så synd om honom och tänkte på hur kort tid han måste fått vara med sin mamma.

Bara några veckor efter att Helena hade hämtat Ozzy i Norrköping hade polisen fått in tips om att åka till en gård i Motala. Det var samma gård som paret hade haft sin kennelverksamhet. Polisen möttes av en öde gård fylld med hundar och paret var spårlöst försvunnet.

Enligt en artikel från Sveriges Radio som publicerades i augusti samma år hade flertalet av hundarna på gården omhändertagits direkt. Fem hundar avlivades av

Foto: Privat

Helena von Wowern blev lurad, Ozzy visade sig vara en insmmugglad hund.

smittskyddsskäl och tre avled på grund av smitta. Dessutom avlivades ytterligare sju vuxna hundar, varav högdräktiga tikar och 12 valpar av djurskyddsskäl. Helena som hade haft Ozzy i över ett år hade tur och behövde inte avliva honom. De bedömde att han var frisk från rabies och hon tog honom direkt till veterinären för en ordentlig koll.

– Kvinnan som skrev på Facebook hade fått besked om att hon förmodligen inte skulle få behålla sin hund. På Ozzy såg veterinären att han enbart hade sjukdomen kronisk tonsillit, en inflammation och infektion i halsmandlarna.

Ozzy har ätit antibiotika tre gånger men sjukdomen har inte försvunnit och han måste snart opereras. På Universitetsdjursjukhuset Ultuna tror de att han har haft sjukdomen från några veckors ålder. Men det är mest de psykiska skadorna som syns i vardagen.

– Ozzy är ganska skygg och rädd. Framförallt för män. Annars är han en pigg, frisk och glad familjemedlem. Han är köpt som en Yorkshireterrier/Chihuahua, men det är han absolut inte. I dag väger han 10 kg och ser ut som en Jack Russell.

Det sista Helena hörde om paret är att de är häktade i sin frånvaro. Hon är glad för att hon hann rädda Ozzy men känner att hon borde ha lyssnat på sin magkänsla innan köpet.

– Det första var att det var svårt att får tag på dem på telefon och redan där hade man kunnat dra öronen åt sig. Men jag blev verkligen kär och tänkte inte klart utan skulle bara ha min hund. De hade vattentäta förklaringar på allt. Jag skämdes ihjäl i början men den skammen har försvunnit och ersatts av en ilska för hur utspritt det här problemet är.

Foto: Sandra Birgensdotter

Thomas Bäcker, kundsäkerhetschef, Blocket

Hur gör ni när ni får in tips om misstänkta smuggelhundar?

– Dels uppmanar vi anmälaren att kontakta polis, Jordbruksverket eller Länsstyrelsen om vi bedömer att anmälaren har tillräckligt med information för att de ska kunna inleda en utredning. Vi sammanställer annonsörens alla uppgifter från vår databas som till exempel betaluppgifter och registrerade abonnemang. Om anmälan är mer underbyggd så genomför vi en så kallad ökad annonskontroll. Då begär vi in uppgifter om de utannonserade hundarna, registreringsnummer, och andra underlag som annonsören får skicka in för att få sin annons publicerad eller återpublicerad.

Hur kan man se att en annons är oseriös?

– Ofta gör säljarna annonserna så gulliga som möjligt. Ibland har de tagit på kläder på djuren, då kan det vara så att det inte finns någon hund alls. Vi har mer tillgång och kan se under huven som inte våra besökare har. De som säljer smuggelhundar vill vara extremt anonyma. De visar inte upp legitimation och köpeavtal. Kolla om det finns registreringspapper, var tiken är försäkrad. Ju mer frågor man ställer desto bättre. Får man konstiga svar så är det något som inte stämmer.

Har du sett om det finns någon trend bland hundarna som säljs på Blocket?

– Det är alltid en överrepresentation bland små, gulliga och populärara raser som Chihuahua och Fransk bulldog. Vi tillåter inte att man säljer importerade hundar, illegalt eller legalt importerade. Det är synd för de seriösa kennlarna men det är ett val som vi har gjort. Många tänker: det är en sådan här hund jag vill ha. Man ska inte ha djur som en accessoar utan en livskamrat.

Hur skulle man kunna förhindra försäljningen av smuggelhundar på Blocket?

– Det är köparen som har makten eftersom den kan säga nej. Det är där vi får kontroll. Om man misstänker en annons så anmäl den. Att det är ett lågt pris behöver inte betyda att något är fel. Att köpa hund ska inte vara en spontanaffär. Jag tycker mig se att det är många som inte tänker igenom sitt beslut. I framtiden hoppas jag att det kan vara enklare att kolla upp hunden i de olika djurregisterna. När man lägger in en bilannons på blocket skriver man in registreringsnummer och då kommer all information om bilen upp: färg, modell och hästkrafter. Vi tittar på att hitta bättre lösningar när privatpersoner ska köpa hund.

Sanna och Lea, tre och ett halvt år, fick prata med sina kompisar om att djur blir törstiga, hungriga och behöver någonstans att vila.

ÖVAR EMPATI I SKOGEN

Vad behöver vi och vad behöver djuren? Kanske är det ganska lika behov vi har? Det var frågor som barnen på förskolan Gläntan fick prata om när de arbetade med skolmaterialet REDE. Tidningen Djurskyddet fick följa med en dag ut i naturen.

Text och foto Elsa Frizell

Vi sitter i en skogsglänta. Jag, nio barn och två förskolelärare från förskolan Gläntan i Hässelby i Stockholm. Marssolen lyser men det är kallt när vi mumsar på mellisäpplena. Alldeles tysta är vi, för kanske får vi höra fåglarna som sjunger, det har förskolärare Victoria Westerberg sagt.

Vi hör fågeln ungefär samtidigt som några av barnen får alldeles för många myror i brallan. Ja, inte bokstavligt talat kanske, men kanske lite för att jag är där. Det är ju lite konstigt med en annan vuxen som är med på utflykten. Förskolelärare Mia Wikström plockar fram Djurskyddet Sveriges skolmaterial REDE som barnen ska få jobba med idag. REDE står för Respekt, Empati, Djur, Etik och består av övningar som tränar barnens empati för både djur och människor. Idag ska barnen få göra en övning om djurs och människors behov. Övningen utgår från boken Mamma Mu får ett sår och postern ”De fem friheterna”. De fem friheterna togs fram 1997 av det brittiska djurskyddsrådet och är ett dokument över vad djur i människans vård har rätt till för att må bra. Djur måste till exempel få ha frihet från hunger och törst, från obehag, smärta skador sjukdomar, rädsla och stress och frihet att kunna bete sig naturligt. Ett av målen med övningen är att barnen ska förstå att djur är levande varelser med behov som är liknande barnens.

Mia Wikström håller upp boken med Mamma Mu får ett sår. Kommer ni ihåg vad den här boken handlade om frågar hon.

– Hon snubblade på en sten!

– Hon blödde!

Vad gjorde kråkan då, undrar Mia.

– Hämtade glass.

– Ärtor.

Mia återberättar historien om hur Mamma Mu vill hoppa ut ur hagen för att gå och bada men skadar sitt huvud och hur hennes vän kråkan hämtar frysta ärtor som hon kan lägga på såret.

Vad behöver vi människor undrar Mia.

– Medicin.

– Vatten.

– Mjölk.

Någon ropar mediciner igen och Mia undrar hur hackspetten gjorde med sina ungar?

"Barnen pratar mycket om hur man är mot djur, att man inte ska skada. Och det är barnen som påminner varandra om det."
Victoria Westerberg, förskolärare

– Maskar, ropar ett av barnen.

Just det, hakspettföräldrarna matar hackspettsbarnen med maskar och era föräldrar lagar mat till er. Mia tar fram planschen med De fem friheterna. Hon frågar om de kommer ihåg att de pratat om dem? Hon pekar på en av punkterna, djuren måste ha frihet från törst.

– Djur måste få rent vatten, förklarar Mia.

– Tänk om man skulle dricka bajsvatten, uttropar Alvin fyra år.

Då måste nästan alla skratta. Men Victoria förklarar att det inte alls är bra med bajsvatten, då kan man bli sjuk. Om djur blir sjuka kan de få åka till ett djursjukhus säger Mia.

– Doktorn kan bli sjuk, säger Gustav.

– Då får en till doktor hjälpa, säger Alvin.

Mia går vidare och säger att djuren har rätt att ha någonstans att vila.

– Jag har en säng, säger Lea tre år.

Vad har djuren att vila i undrar Mia.

– Sitt bo, säger Rupert fem år.

Djuren har också rätt till att inte känna stress och obehag, säger Mia.

– Till exempel när vi säger att ni inte får jaga katten som kommer, för då blir den stressad, säger Victoria.

Vad är obehag undrar Mia?

Sedan vill Tyson fyra år ha ett äpple. Och Alvin har börjat hoppa mellan två stenar medan Benjamin och Gustav bråkar lite om en pinne. Det är dags att sluta övningen inser Mia och Victoria. Och barnen springer iväg mellan kala ekar, bergsknallar och gultorra tuvor.

– Idag ville de inte sitta så länge men första gången vi gjorde den här övningen satt vi jättelänge och pratade om de här sakerna, säger Mia.

Att återkomma till samma övning flera gånger tycker både hon och Viktoria är bra. Barnen är ute mycket på denna förskola och djur och natur finns med som en naturlig del hela tiden.

– Barnen pratar mycket om hur man är mot djur, att man inte ska skada. Och det är barnen som påminner varandra om det, säger Victoria.

Victoria och Mia har gjort en handfull REDE-övningar och är nöjda. Båda tycker att det är bra att övningarna är kopplade till läroplanen.

– Det blir väldigt användbart då eftersom det ändå är saker vi ska jobba med. Det är också bra att det finns övningar för de allra minsta, säger Victoria.

Jag frågar Lea, tre år om hon har något husdjur.

– En kanin.

Leas kanin sover med henne i sängen, det visar sig vara ett gossedjur. Hon har en låtsashäst också.

Sanna har en hund som heter Jocke. Den brukar krama henne. Och en sköldpadda har hon också. Båda är svarta. Sköldpaddan bor inne i mormor och morfars hus.

– Han vill gå upp ur lådan av glas men han får inte det för då blir det kladdigt, säger Sanna.

Det är dags att gå tillbaka till förskolan och äta lunch. Hand i hand efter varandra traskar alla tillbaka. Självklart hittar de spännande saker på vägen, tomma snigelskal och grenar. Barnen ska få fortsätta med övningen Koltrastfamiljen. Då ska de tillverka egna små koltrastar och via lek med fåglarna prata om hur det kan kännas att flytta på vintern och att lämna sina föräldrar så snabbt. Men det blir en annan dag. Nu är det lunch och vila som väntar.

REDE-RESPEKT EMPATI DJUR ETIK

- Djurskyddet Sveriges skolmaterial REDE är kostnadsfritt och går att ladda ned på **www.rede.se**.
- Materialet har nästan 9000 registrerade lärare. Uppskattningsvis har 45 000 barn arbetat med materialet.
- REDE har i vetenskapliga studier visat sig ha effekt.

"REDE-övningarna tränar barns empati och respekt för andra individer"

Helena Risinger är projektledare för REDE och håller också utbildningar för de lärare som vill komma igång med materialet.

Varför är empatiträning viktigt?

– Om alla barn fick växa upp med medveten och styrd träning att utveckla sin empatiska förmåga så skulle vi få ett vänligare samhälle med mindre mobbing och färre våldsbrott. Vi skulle ta bättre hand om både djur och varandra och vara mer ansvarstagande. Men om man ser det till den enskilda individen så får man lättare att se andras behov och förstå olika beteenden om man är empatisk.

Behöver barn träna empati?

– Vi har en slags medfödd empati men för att den ska utvecklas behöver vi kontinuerlig stimulans och träning. Det kan handla om att regelbundet sätta sig in i andras situation och se deras behov. Då får vi också lättare att förstå deras beteenden. För att utveckla sin empati behöver man bli lyssnad på och bli behandlad med respekt både av vuxna och andra barn. Vuxna i barns närhet har ett stort inflytande genom att vara kärleksfulla och empatiska förebilder.

DE FLESTA SMÅGRISAR KASTRERAS MED KNIV

Ska svensk köttindustri fortsätta att kastrera nästan alla sina hangrisar kirurgiskt **eller ska det djurvänligare alternativet vaccination få fotfäste på allvar i vårt land?** Det är frågan bara ett drygt halvår innan nya, strängare regler införs för grisnäringen.

Text Pontus Ljunghill **Foto** iStockphoto

Nästan alla hangrisar kastreras för att undvika galtlukt, en obehaglig smak och doft i griskött som gör att konsumenter ratar det. Men också för att slippa aggressivt beteende hos grisarna efter deras könsmognad, något som kan ställa till stora djurskyddsproblem. Det finns två angreppssätt: Kirurgisk kastrering, det vill säga att kultingens testiklar skärs bort med kniv, och vaccination. Vaccination går till så att grisen får två injektioner i halsmuskulaturen, med fyra veckors mellanrum.

Det vanliga i Sverige är kirurgisk kastrering utan bedövning och ingreppet innebär stor smärta och stress hos grisarna. Men från 1 januari 2016 kommer det vara förbjudet med obedövad kastrering av hangrisar i grisuppfödningen i Sverige. Då kommer tre alternativ finnas för våra grisbönder att undvika galtlukt:

- Kastrering med både bedövning och smärtlindring.
- Att inte kastrera grisarna alls och slakta dem innan könsmognad.
- Att vaccinera mot galtlukt.

Frågan är vilken väg vi kommer gå i Sverige.

Djurskyddet Sverige förespråkar starkt vaccination, av djurskyddsskäl. Det gör också Johan Beck-Friis, veterinär och informationschef på Sveriges veterinärförbund.

– Idag är det få grisbönder som ens använder sig av bedövning, utan det är oftast bara smärtlindring som gäller. Och det är ungefär som om man skulle ge en Alvedon till en människa inför ett kirurgiskt ingrepp, säger han.

Men från årsskiftet skärps alltså reglerna.

– Kastration med både bedövning och smärtlindring är en förbättring, men det finns stora problem också med det. Man lokalbedövar genom att sticka grisen i testiklarna, vilket är smärtsamt. Sedan tar det tre till fem minuter för bedövningsmedlet att verka. Om bonden är i tidspress och har många smågrisar som ska kastreras är risken påtaglig för att man skär i djur innan bedövningen har börjat verka, säger Johan Beck-Friis.

– Med vaccination slipper man alla de här momenten plus att grisen skonas från den efterföljande smärtan som ju finns där trots att man smärtlindrar.

Utländska studier visar dessutom att smågrisdödligheten minskar med någon procent om man inte skär i dem, eftersom såren efter en kirurgisk kastrering kan bli infekterade.

En del länder, som Belgien, Australien och Nya Zeeland, vaccinerar en stor del av sina grisar men kirurgisk kastrering är den absolut vanligaste metoden i världen. I Sverige och i många andra länder är skepsisen stor mot den relativt nya metoden vaccination. Det finns en rädsla för att konsumenter ska göra tummen ner av oro för att köttet skulle kunna innehålla skadliga ämnen som inte finns i annat griskött, något som saknar vetenskapligt belägg. Andra argument mot vaccinet är ekonomiska. Läkemedel för bedövning och smärtlindring kostar cirka två kronor och 30 öre per gris, läkemedel för vaccination drygt 26 kronor per gris. Vaccinerade grisar har kvar testiklarna, om än allt som oftast

"Vaccinationskostnaden kompenseras av att vaccinerade grisar kommer att vara friskare, ha större aptit och bättre tillväxt"

Carl Brunius, forskare, Sveriges lantbruksuniversitet

För att undvika så kallad galtlukt i köttet kastreras alla hangrisar. Det djurvänligare sättet, att vaccinera grisarna mot könsmognad är fortfarande ovanligt.

förkrympta, och de måste skäras bort från slaktkroppen – ett ytterligare moment i slaktkedjan som slakterierna menar ökar kostnaderna. Dessutom litar de flesta slakterier i Sverige idag inte på att vaccinationen har avsedd effekt – man tar därför prover som kostar så pass mycket, och som uppfödare får betala för, att man i praktiken stänger dörren för att ta emot vaccinerade grisar.

Carl Brunius, forskare på Sveriges lantbruksuniversitet, har gjort en omfattande studie om vaccination av svenska grisar.

– Grisnäringen har befunnit sig i kris under lång tid med dålig lönsamhet, och då är man nog rädd för förändringar som man tror skulle kunna innebära ett konsumenttapp. Men det finns till exempel ingenting som säger att det skulle vara sämre ekonomiskt med vaccination jämfört med kastrering med bedövning och smärtlindring. Snarare tvärtom, säger han.

– Vaccinationskostnaden kompenseras av att vaccinerade grisar kommer att vara friskare, ha större aptit och bättre tillväxt. Det tar också mer arbetstid per gris att bedöva, kastrera och smärtlindra jämfört med att vaccinera. Och när det gäller proven som många slakterier kräver att få ta, så kan man konstatera att alla studier som finns visar att vaccination är minst lika effektivt som kirurgisk kastrering för att slippa galtlukt.

I länder där det är vanligt med kött från vaccinerade grisar är det svårt att hitta några rapporter om rädsla och negativa reaktioner från konsumenter.

– Snarare finns det en hel del undersökningar som visar på en positiv inställning från konsumenterna, säger Carl Brunius.

Sedan 2012 kan grisbönder som redan nu vill börja använda sig av kastrering med bedövning och smärtlindring eller vaccination få ekonomiskt bidrag, så kallad pung-peng. Statistik från Jordbruksverket visar att få söker pung-peng, och de flesta gör det för kastrering med bedövning och smärtlindring. I februari 2015 ansökte fyra besättningar om bidrag för vaccination jämfört med 32 stycken för kastrering med bedövning och smärtlindring. Däremot har omkring tusen människor gått Svenska Djurhälsovårdens bedövningskurs inför lagändringen 2016, och på kurserna informeras också om vaccination mot galtlukt.

– När jag pratar med grisbönder som börjat med vaccination säger de att de aldrig vill gå tillbaka till att kastrera. Den stora stoppklossen idag, som jag ser det, är slakteribranschen. Det är beklagligt att de allra flesta slakterier, som det är nu, i praktiken inte tar emot vaccinerade grisar, säger Johan Beck-Friis.

Sveriges första slakteri för vaccinerade grisar

2013 fick Lövsta Kött i Uppsala Djurskyddet Sveriges hedersomnämnande för att man som första slakteri i landet tog emot grisar som vaccinerats mot galtlukt. Idag, två år senare, kan företaget konstatera att det varit lätt att ta det där steget.

För Lövsta Kött har det inneburit få problem eller extra kostnader att ta emot vaccinerade grisar.

– Vi tittar på grisarnas beteende, om det är några av dem som är ovanligt aggressiva i stallet och i så fall om det kan bero på att vaccinationen inte fungerat. Sedan har vi folk hos oss som lärt sig känna igen doften av galtlukt. Utifrån det tar vi prov på om det kan finnas galtlukt i köttet där vi någon gång tycker att det behövs. Det är rätt okomplicerat, säger Maria Lundesjö Ahnström på Lövsta Kött.

Sedan starten har endast ett par provsvar visat på för höga halter av ett av ämnerna som orsakar galtlukt. Lövsta kött har svårt att se att konsumenterna inte vill ha kött från vaccinerade grisar, snarare tvärtom.

– Vi har kanske fått fem frågor från oroliga konsumenter sedan vi drog igång. Och vi har fått jättemycket positiv feedback från folk över hela Sverige som vill köpa vårt griskött, säger Maria Lundesjö Ahnström.

Text Eva Diesen

Foto: iStockphoto

Att tillerkänna djur egenvärde är en viktig förändring av vår attityd till djur, som något annat och något mer än ägodelar vars värde är beroende av den nytta vi har av dem.

Djur ska inte betraktas som saker i svensk lag

Djuren måste erkännas som levande varelser i svensk lag och djurskydds-organisationer måste kunna få föra djurens talan i domstol. Det skriver **Eva Diesen, brottsofferforskare och grundare av nätverket Djurens Jurister.**

Sverige skryter ofta med att ha ”världens bästa djurskyddslag” men frågan är om det verkligen stämmer? När andra länder skriver in i djurskyddslagarna att djur är levande varelser betraktas djur fortfarande som saker och lös egendom i svensk lag. Konsekvensen är att djur inte kan vara målsägande och jurister eller djurorganisationer kan inte företräda djur i domstol.

I april 2014 antog Frankrike ett lagförslag som uppgraderade djuren. Från att ha kategoriserats som personlig egendom, i klass med möbler, ska djur nu erkännas som ”levande varelser utrustade med medvetenhet”. Åsikterna kring lagändringens betydelse går isär bland djurrätts- och djurskyddsorganisationer i Frankrike. Medan vissa har arbetat hårt för förändringen menar andra att den främst har symbolisk betydelse så länge systemet som tillåter att djur utnyttjas består. Någon lagändring om hur djur får behandlas har inte föreslagits, men formuleringen får ändå ses som ett framsteg i synen på djuren.

Frankrike är inte unikt i Europa. Liknande formuleringar finns i den norska djurskyddslagen från 2010 och i Schweiz ändrades djurens juridiska status från ”saker” till ”varelser utrustade med känslighet” redan 2004. I Schweiz finns även Europas enda advokater som företräder djur. Exempelvis ska det vid skilsmässor bedömas vem som är mest lämpad att ta hand om djuret på liknande sätt som när det gäller barn vid vårdnadstvister. Detta ger djuren bättre skydd än om tvisten hade gällt äganderätt till saken/djuret och bedömningen endast handlat om vem som är rätt ägare. I Sverige är ”vårdnadstvister” gällande husdjur inte ovanliga när par separerar. Särskilt i fall där en våldsutsatt kvinna vill lämna en våldsam man, kan kvinnan ändå stanna kvar i relationen av rädsla för att hunden eller katten ska fara illa om hon inte får med sig dem till ett skyddat boende.

Det finns ett samband mellan våld mot djur och våld mot människor. Om exempelvis både kvinnan och hennes hund

eller katt i fallet ovan misshandlas är båda brottsoffer men endast kvinnan erkänns som brottsoffer i lagens mening. Det betyder att endast hon får målsägandestatus med rätt till juridiskt ombud. Om hon av rädsla för förövaren inte vill medverka i utredningen, vilket tyvärr är vanligt vid våld i nära relationer, är risken stor att åklagaren lägger ner fallet och det finns ingen möjlighet för enskilda jurister eller djurorganisationer att träda in på djurets sida.

"Konsekvensen av att djuren inte har någon som enbart står på deras sida leder alltför ofta till att djur varken behandlas väl eller får rätt till naturligt beteende."

Som i fallet med illern. En kvinna i 20-årsåldern anmälde att hennes svartsjuke pojkvän slagit henne och vid ett tillfälle brännskadat hennes iller med hett vatten, med omfattande och dyrbar veterinärbehandling som följd. Förundersökning om djurplågeri inleddes men efter två månader ville inte kvinnan medverka längre. Relationen med den misstänkte hade tagit slut och hon ville inte ha någon kontakt med honom mer. Hon hade fått ersättning för veterinärvårdskostnaderna ur försäkringen och var ”nöjd”. Förundersökningen lades ner.

Skadan var förstås redan skedd, men det är viktigt att brott mot djur tas på allvar och leder till påföljder, inte minst av djurskyddsskäl. Enligt djurskyddslagens 29 § kan den som dömts för djurplågeri eller brott mot djurskyddslagen få djurförbud, det vill säga förbjudas att skaffa eller ha hand om egna djur i framtiden. Om illern hade haft rätt till eget juridiskt ombud kunde ombudet kräva utredningsåtgärder så att förundersökningen inte lagts ner, och djurplågaren hade blivit dömd. På samma sätt som barn kan få egna ombud, så kallade särskilda företrädare, i ärenden där vårdnadshavare av någon anledning inte tar tillvara barnets intressen.

Fler exempel på djurs rättslöshet uppstår när djurskyddslagen inte efterlevs. Djurskyddslagens 2 § om att djur skall behandlas väl och 4 § om att djur ska få möjlighet att bete sig naturligt är centrala för det svenska djurskyddet. Paragraferna kan tolkas som att djur har rätt till viss välfärd, men vem kan göra anspråk på välfärden för djurens räkning? Jordbruksverket utfärdar skötselföreskrifter och länsstyrelsen har tillsynsansvar. Men myndigheterna företräder även djurnäringen, och djurskydd kostar. Enskilda personer och djurorganisationer kan påtala brister i djurhållning till länsstyrelsen men det är endast länsstyrelsen som kan anmäla misstänkta brott till polis och åklagare. Om länsstyrelsen beslutar att inte vidta några åtgärder finns inte mycket att göra. Endast politiskt och opinionsbildande arbete står till buds.

Konsekvensen av att djuren inte har någon som enbart företräder deras intressen leder alltför ofta till att djur varken behandlas väl eller får rätt till naturligt beteende. Exempelvis pälsfarmning med minkar som tvingas leva i små gallerburar. Kycklingar som hålls i burar inte större än A4-ark. Suggor som fixeras i stålburar för att minska dödligheten hos kultingar under namnet ”omsorgsprogram”. Kor som står uppbundna inomhus större delen av året. Travhästar som överansträngs. Råttor och möss som plågas i onödiga djurförsök. Listan med överträdelser av djurskyddslagens välfärdskrav är lång och skälen är (nästan) alltid ekonomiska.

Den goda nyheten är att det finns lösningar att snegla på i miljörätten då miljöbalken ger ideella föreningar talerätt. Talerättens innebörd är att miljöorganisationer har rätt att väcka talan om förbud mot viss verksamhet och kan överklaga beslut för att tillvarata naturskydds- eller miljöintressen. Även om miljölagstiftningen saknar djurskyddsaspekt kan djurintressen beröras eftersom bestämmelser om artskydd regleras i miljöbalken. Det har lett till en intressant utveckling av rättspraxis. År 2013 beslutade kammarrätten i Stockholm att Naturskyddsföreningen hade talerätt vid prövningen av om skyddsjakt på en varg borde tillåtas. Naturskyddsföreningen hade yrkat i målet att vargjakten stred mot EU:s art- och habitatdirektiv.

Nu är det på tiden att djurorganisationer får liknande talerätt enligt djurskyddslagstiftningen, för att inom rättssystemet kunna driva igenom bättre efterlevnad av djurskyddslagen. Och att djur får juridisk status som målsägande och brottsoffer med rätt till egna ombud och till brottsskadeersättning. Det skulle exempelvis leda till att djurhem som tar hand om drabbade djur kan söka pengar från Brottsofferfonden. För dessa pengar kan omhändertagna djur ges den vård och omsorg de behöver för resten av sitt liv.

I det bordlagda förslaget till ny djurskyddslag finns en inledande paragraf om att betrakta djur som kännande individer: 1 kapitlet 1 § *Denna lag syftar till att säkerställa ett gott djurskydd inklusive en god djurhälsa. Den syftar också till att främja respekten för djur och deras välfärd, då djur har ett egenvärde oavsett den nytta människan har av dem.*

Att tillerkänna djur egenvärde är en viktig förändring av vår attityd till djur, som något annat och något mer än ägodelar vars värde är beroende av den nytta vi har av dem. För djurens skull är det dags med en ny djurskyddslag och dags att fylla begreppet egenvärde med ett konkret innehåll som uppvärderar djuren, både i lag och praktik.✖

Foto: Nike Diesen

Eva Diesen
Forskar vid Stockholms universit om sambandet mellan våld mot kvinnor, barn och djur i nära relationer och djurens juridiska status.

Text Pontus Ljunghill

Djur som skyddar barnen mot vassa kanter

Vassa hörn på bord och andra möbler är några av de absolut vanligaste sakerna små barn gör sig illa på. Nu finns hjälp att få för alla djurvänner: Speciella hörnskydd utformade som charmiga leksaksdjur. De kommer från det japanska företaget Yamazaki och är tillverkade i silikon. Hörnskydden säljs i två-pack på **blu-ebox.se** och finns i tre olika varianter: groda, katt och björn.

Tips för hur du gör världen bättre!

Vår planet är illa ute och det är hur många av oss människor lever som är orsaken. För alla er som vill göra något åt saken rekommenderas att ta del av Naturskyddsföreningens råd om vad man kan göra hemma, på jobbet, i affären och på semestern för att skona djur och natur. Du hittar tipsen på **www.naturskyddsforening-en.se/vad-du-kan-gora/gron-guide.**

Bagagebricka för djurvänner

Snart är sommaren här och många är de svenskar som åker utomlands för att vara säkra på att få rikligt med sol och värme på semestern. För alla er som ska åka till Mallorca, Rhodos, Cypern eller något annat av nordbornas favoritres-mål finns charmiga bagagebrickor att köpa, utformade som en cool uggla med stora ögon och rund kropp. Bagagebrickan är gjord i konstläder och har justerbar rem. Den finns i en blå och en rosa variant och kan köpas på **bluebox.se**.

Håll hunden flytande

Båtsäsongen är här och ska du ta med hunden på segelturen är det viktigt att den har en ordentlig flytväst. Västen ska ha handtag, för att det ska vara så enkelt som möjligt att få upp en hund som trillat i vattnet. Det går också bra att använda flytväst vid vattenlekar, om du känner att det behövs för att öka din hunds säkerhet. Du hittar hundflytvästar på bland annat **zoosajten.se** och **haromi.se**.

BOKTIPS!

MIN FJÄRILSBOK

Text: Stefan Casta
Illustrationer: Emma Tinnert
Opal (2014)

Fjärilar är fascinerande djur. Visste du till exempel att vinbärsfuksen älskar pizzakrydda och att citronfjärilen kan klara sig i över 20 minusgraders kyla? Eller att tistelfjärilen är en flyttfjäril som drar till varmare breddgrader när kylan kommer och att den kan flyga upp till 30 mil på ett dygn?

I boken "Min fjärilsbok" berättar Stefan Casta om 31 av våra dag-fjärilar. Vi får också tips om sådant som hur man gör sin egen fjärilshåv, lär oss hur olika fjärilsägg skiljer sig åt och hur fjärilar skyddar sig mot fiender.

Boken uppges vara för barn mellan sex och nio år, men det känns som ett för snävt åldersspann. Tonåringar och vuxna kan också läsa den med stor behållning, men det känns mer tveksamt att det skulle vara en bok för sexåringar – kanske är den lite för avancerad för det. Illustrationerna, som är gjorda av konstnären och biologen Emma Tinnert, är fina och detaljerade.

"Min fjärilsbok" kan bland annat köpas på **Adlibris**, **Bokus** och **CDON**.

Krypin för Grodan Boll och Herr Padda

Livet blir allt tuffare för våra grodor och paddor i takt med att nya trafikleder byggs och våtmarker försvinner. För dig som vill skänka extra omtanke till dessa coola djur, varför inte köpa ett grod- och paddbo från **vivara.se**? Boet är byggt i trä-betong och finns i tre olika färger: brunt, grått och givetvis grönt.

Vivara Naturprodukter

Miljövänliga naturprodukter av hög kvalitet till trädgårdens fåglar och djur.
Gratis leverans vid beställning för mer än 800 kr. Vid beställningar under 800 kr tillkommer fraktkostnader på 70 kr. Alla våra paket skickas med hemleverans.

Jordnötssmör för trädgårdsfåglar

Vanligt jordnötssmör innehåller olika tillsatser som inte är särskilt bra för fåglar, såsom salt och brända jordnötter, som är svåra att smälta för fåglarna. Detta speciella jordnötssmör för fåglar innehåller nämligen inget salt och brända jordnötter. Burken med jordnötsfett är en kaloririk delikatess för många fågelarter, speciellt mesar. Finns i fem varianter. Innehåller 330 gram.

10191	**med mjölmask**	**24:-**
	4 st. och fler	**20:- /st.**
	10 st. och fler	**17:- /st.**
10190	original	29:-
	4 st. och fler	25:- /st.
	10 st. och fler	20:- /st.
10177	med hackade jordnötter	29:-
	4 st. och fler	25:- /st.
	10 st. och fler	20:- /st.
10178	med insekter	29:-
	4 st. och fler	25:- /st.
	10 st. och fler	20:- /st.
10179	hi-energy	29:-
	4 st. och fler	25:- /st.
	10 st. och fler	20:- /st.

KANONPRIS

Dublin Paket

Paketet innehåller en hållare plus två burkar jordnötssmör (original 330 g och med mjölmask 330 g).

98319 Prisbomb 69:-

Rudbeckia

(Rudbeckia fulgida var. sullivantii 'Goldsturm')

KANONPRIS

Rudbeckia är en växt, som inte får saknas i en trädgård där man vill gynna fjärilar. Den här vackra växten har härliga blommor med lång blomning. Ända fram till hösten har den lysande gula rudbeckian vackra blommor med mörk, kägelformad mitt. Den är ovanligt inbjudande för insekter - speciellt solitärbin som tillhör de flitigaste besökarna. Dessutom är det en utmärkt nektarväxt för humlor och fjärilar.

Rudbeckia gör sig bäst om den planteras i grupper.

95278		16:-
	5 st. och fler	12:- /st
89052	10-pack	99:-

Blåbär *(Vaccinium corymbosum)*

KANONPRIS

Mycket omtyckt buske. De goda bären är rika på vitaminer och mångsidigt användbara. De mognar redan under sommaren. Bin och humlor hjälper till med pollineringen så att det blir gott om bär. Kan även odlas i stora kärl eller baljor och blir då ett tilltalande blickfång på terrassen. Blåbärsbusken kan bli 1,5 till 2 meter hög och det vackra bladverket blir eldrött på hösten.

95506	2-literskruka	45:-
	3 st. och fler	39:- /st

5 års garanti!

24 cm automat (metall), 1 kg Solroskärnor.

98286 175:-

Björnbär

80054 2-literskruka 69:-

3 st. och fler 60:- /st

Foderhus + 1 kilo fodermix

98075 Kanonpris 185:-

Igelkottskål och 500 g igelkottsfoder

98184

Kanonpris 125:-

GRATIS KATALOG

Beställning per telefon 031-40 17 80 eller på www.vivara.se

Här kan du också gratis beställa vår 148-sidiga produktkatalog. Alla erbjudanden gäller t.o.m. 1 sep 2015.

Foto: Aaron Muderick

Kryss & Quiz AB	STICKER OCH STANNAR	DRICKA FRÅN FAT	DATOR-ADRESS		FÖR-SÄLJARE	FATTA	MATTE-TAL / VOLJÄR		SERIE-FÖLJAREN / STÅTT I SPETSEN	TÄTAR / KAN BLI UPPBLÅST		SÄTTER FALLANDE / SAMLING		RING I ASK / FRÅN DE SOM FÖL-JER LAGEN		NAMN I FAMILJEN / KUPI-DONER	
SAMLARE																	
KRÄVER UTRED-NING													10		TORR MARK / ÄR I VÄN-TANS TIDER		8
LÅGANDE KÄRESTOR / VÄG-VISNING																	
													GÖR BE-TRAKAREN / TRÅNGT VATTEN				GÅR FRAM OCH TILL-BAKA
AVVISANDE / LÄSTID / HUVUD-DEL															4		
														MÄRKA / LÄKAR-PRAKTIK			
																	6
LJUS-GLIMT		9				KORT JACKA							MASSA	ÄTER SENT		LÅNG HÖJD	
KVICKA / BUD						DJUR I DET FRIA / SMÅ TUNGOR									1		
			MILJARD-DELS	2	PÅ ATEN-BIL / FINANS-MAN			GALNING / LUSTIG				STRÅN I OORD-NING					FLYTTAS FLYT-ANDE
MARSI-PANIN-GREDIENS							MITT I KAKTUS / SITT-PLATSER			GÖR SMÅ SOLDATER / GÖRS VID JIPPO						SMULADE SÖNDER	
		KAMP-SPORT / VARA FÖR-SIKTIG							STARTAD / MELLAN KOMPAN-JONER			HÅLLER VARMT / PROV-RUM					
LÄGGS UPP-SKJUTET PÅ	DE ÄR VAR-ANDRAS MOTSATSER / BOKLJUD							3					SKADE-MINNE		TILLTALAR GLADA / LÖSNING		
HAR OFTA HOV				UNDER-SÖKS MAN ALDRIG PÅ		GÅR BLÅST PÅ / VAR ETT VAPANSLAG				MINDRE GRÖNA / TYCKER			KOPPLAS TILL MÄN / VÅR MOT-SATS				FÖR EUROPAS BÄSTA
		7	BLIR FLINGOR OCH MJÖLK				5		SPRÄCK-LIGA								
TRAFIK-SIGNAL / GUNGFLY									BUSK-MAN					HÅLLER IHOP PÅ KON-TORET			

TÄVLA OCH VINN PRISER FRÅN VIVARA!

Vi lottar ut fem "mespaket" från Vivara som innehåller en fågelholk för mesar, jordnötsautomat, jordnötter och en energikaka med frön. Perfekt för att skämma bort mesarna.

GÖR SÅ HÄR:

Kryssets numrerade rutor (i nummerordning) bildar ett lösenord. SMS:a lösenordet till **72672**. Skriv: **kryss** (mellanslag) **djur** (mellanslag) **lösenordet** samt ditt namn, fullständig adress. (SMS-kostnad: 7 kronor.)

OBS! För att SMS-tävla behöver ditt mobilnummer registreras hos WyWallet. Det kostar inget, och du gör det bara en gång. SMS:a WW till 71798. För frågor, ring deras kundtjänst: 0771-22 50 50.

Senast **10 augusti** måste vi ha ditt svar. Lösning och vinnare presenteras i nästa nummer.

vivara
www.vivara.se

5 VINNARE!

GRATTIS!

Förra numrets vinnare:
Kerstin Buddgård, Margaretha Ödjar, Pie-Lise Palmquist, Torbjörn Carlsson och Tora Jern Eggby.

Rätt lösning till Djurkrysset i nummer 1, 2015:

									Kryss & Quiz AB	GIPS / SLÄR GYMNAST	M	BLÖTT FÖRE	B	BÅRS TILL DOPP / ASTRIDS PÅHITT	T	ÄR GULD VÄRT / I KARBLANDNING
									BETECKNAS MED BOKSTAV	V	I	T	A	M	I	N
									HELT ÖVERFLÖDIGA	O 7	N	Ö	D	I	G	A
									KORTKOMMANDO	L	E	KÖRA BAKOM / SAMLAR ELITEN	D	O	A 4	UTJÄMNAS BORT
									HAR FÖR SIG	T	R	O	R	STOPPA SPRICKOR	VETENSKAPLIGT SAMFUND	Ö
									ARBETSLIVLAG	LEVER PÅ ANDRA / VINKÄLLARE	A	S	Ä	T	A	R
									M	B	L	ÄR I RÖRELSE VID FÖRTÄRING / INTOGS	K	Ä	K	E
									RING	O	FIGUR PÅ HAL IS	Å	T	T	A	RINGAR I LAG
	PETITESSER / INGEN NACKDEL	B	LASERTÄVLING	FOTOGRAFISKT MINNE / DÅNA	D	SAMHÄLLSBYGGARE / HÄLLER TYST	B	MIDJA / TRIBUN	L	KAN AVGÖRA SAKEN	D	LEK MED SVÄRD	T	SKÄMTAS DET OM	A	D	A
	H	A	R	B	I	T	I	T	I	D	E	T	S	U	BLIR MÅNGA KNIVAR / SLAG	E	N
HANDLAR	A	G	E 1	R	A	R	FIENTLIGA	A	V 3	O	G	A	SKRIPLATS / FÖRSTA DELEN	R	A	M	A
GÖRA RÄTT	L	A	G	A	FÄRHÄR / BLIR SLÖARE MED TIDEN	U	L	L	FETT / DRAR DE FLESTA	M	A	R	G	A	R	I	N
VID GRÄNSEN	S	T	A	K	E	T	GES RABATT	A	N	S	GISTEN / MÄTS PÅ YTAN	O	T	Ä	T	DRAR INNAN INTAG	A
KOKTA BULLAR	PLAN / SÅNGFÅGEL	E	T	A	G	E	SERIETILLVERKAT / ÄR MÅNGA ORGAN	R	I 6	T	A	T	GÖR RENT OCH RENAT	P	KARTYP / GRÖNOMRÅDE	Ö	S
P	A	L	T 5	GLÖD / JUNIOR	G	N	I	S	T	O	R	GRODDKORN / MINDRE KVARTER	S	P	O	R	HELGRUTIN
REMMARE / STÄR TOMT SOMMARTID	G	L	A	S	FÖRTÄLJDE	SAMLAS MÅNGA BREV I	N	T	BARNOMRÅDE / BOTTENPLATS	L 2	E	K	P	L	A	T	S
I	D	E	SLUKAS LEVANDE	O	S	T	R	O	N	GAV SIG IVÄG	A	V	R	E	S	T	E
HEJAR FOLK PÅ	A	R	E	N	A	GÅR TANKLÖS	E	L	B	I	L	TEKNIK I POLITIK	I	T	ARG RAMSA	E	D

KATT! KATT!

Onödigt och oumbärligt för kattälskaren

Mängder av fina kattsaker i vår webbutik.
När du handlar skriv **Djurskyddet** i meddelandefältet så får du två paket kattnäsdukar på köpet.

Brickor, glasunderlägg m.m. designade av Lisa Larson

Webbutiken öppen dygnet runt
www.kattkatt.se/shop
Butik Grävelsta 16, Vallentuna,
08-510 23 513

Hemlösa katter söker nya goda hem
Se bilder på vår hemsida www.kattpensionat.com

SOLGLÄNTANS KATTPENSIONAT

REDE
Respekt Empati Djur Etik
Djurskyddet Sveriges värdegrundsmaterial

- Djurinriktade värdegrundsövningar för barn i förskolan och skolan.
- Utvecklar barns empati och förståelse för andra individer.
- Vetenskapligt säkerställd effekt.
- Övningarna är anpassade till läroplanen.

Ladda ner övningarna kostnadsfritt på www.rede.se

djurskyddet SVERIGE

DIN VETERINÄR
smådjurskliniken
VÄLKOMMEN!
Medicinska utredningar • Operationsavdelning
Röntgen • CT-röntgen • Ultraljud • Cardiologi
Ögonspeglingar • Kattmottagning • ID-märkning
Kostrådgivning • Al-kompetens
042-20 20 00 • www.dinvet.nu
Ekvändan 2, Helsingborg

Fråga oss! Har du en fråga till våra experter? Mejla till redaktionen@djurskyddet.se

VETERINÄREN

MIN HUND HAR BLOD I BAJSET

Jag har en fråga om min hund, en Bishon Havanais kille som är ungefär ett år gammal. Vi ett tillfälle har han kräkts och bajsade sedan lite löst och det såg ut som om det var lite blod i avföringen. Vad jag vet har han inte ätit något konstigt. Han äter och dricker nu som vanligt och verkar pigg. Vad kan det bero på och är detta något farligt? Hur länge kan jag vänta innan jag går till veterinären? Är en gång ingen gång?

Ali

SVAR **Cirka 90 procent** av alla magåkommor på hundar är av tillfällig natur och så kallat självlimiterande, det vill säga går över av sig själv. Undantaget är kroniska problem, men ett magproblem klassas inte som kroniskt förrän efter minst en månad. De brukar också ha undulerande symtom, det vill säga att de kommer och går. Om och när man bör uppsöka veterinär beror av två saker:

1) Allmäntillståndet: Om hunden blir dålig beror det oftast på vätskeförluster och det kan i sin tur bero på ett häftigare sjukdomsförlopp eller en annan grundorsak än infektion till exempel att hunden ätit något olämpligt eller ett främmande föremål till exempel. Ju sämre hunden är ju mer akut är det givetvis.

2) Om tillståndet är kroniskt behöver det utredas vidare.

Blod i avföringen i sig är ganska vanligt och kan bero på många saker. Om det är tillfälligt och hunden är pigg kan det inte ses som allvarligt. Trots att akuta diarréer är oerhört vanliga ställs det mycket sällan en exakt diagnos. De kan bero på virusinfektioner som är svåra och kostsamma att provta för (och som går över innan man får provsvar) eller störningar i tarmfloran som inte går att analysera exakt.

Vid tillfälliga bekymmer ska man framförallt tänka på att ge hunden dietmat (kokt ris o fisk till exempel eller dietmat köpt hos veterinär) i inte allt för stora portioner. Går det då över inom en relativt kort tid behöver man inte uppsöka veterinär.✖

Foto: Lizzan Wiberg

Torkel Falk
Veterinär och ordförande i Djurskyddet Helsingborg

ETOLOGEN

VARFÖR ”SNUTTAR” MIN KATT PÅ MIG?

Jag har en fråga angående min 5 år gamla huskatt som jag övertog från en bekant då katten var drygt 1-2 år gammal. Han är kastrerad, fullt frisk och ser ut att trivas väldigt bra med sitt liv som innekatt. Han har dock ett udda beteende som funnits där från första början, och det är att han jämt ska ”snutta” och slicka på mina händer och armar. Det kan bli lite påfrestande i längden eftersom han inte gärna slutar av sig själv. Jag har hört att katter som tas ifrån sin mamma vid för tidig ålder kan bete sig såhär. Stämmer det, eller varifrån kommer beteendet och finns det någonting man kan göra åt det?

Jasmine

SVAR **Det stämmer att** katter som tas från sin mamma för tidigt oftare visar den här typen av s.k. juvenila beteenden. Det kan upplevas som ett problem om katten är väldigt benägen att slicka, ”snutta” eller tugga på kläder, hår eller hud. Katter som har möjlighet till utevistelse som inkluderar jakt och även konsumtion av byten visar sällan dessa beteenden.

Vissa individer tuggar mycket på just ylletextilier vilket kan triggas av att det finns naturliga fetter som lanolin kvar i plaggen. Här kan en ändring av fodret till sådana med mer fibrer i, minska beteendet, liksom tillgång till ofarliga växter att tugga på.

Vad gäller beteendet att slicka och snutta överdrivet mycket på ägaren bör man försöka öka stimulansen genom att leka mer med katten och helst ge möjlighet till utevistelse. Du bör framförallt avbryta beteendet varje gång din katt börjar genom säga ett nej, och sedan lugnt ställa dig upp. Prata under tiden lugnt och vänligt med katten så att han inte känner sig osäker. För att få bra resultat måste du vara helt konsekvent (och för katten förutsägbar) vilket kan vara nog så jobbigt. Du kan ju också välja att acceptera beteendet om du inte upplever det som något allvarligt problem.✖

Ingrid Redbo
Docent i etologi

Ingen svans som trummar glatt mot korgen, ingen som tittar menande på ostmackan när man äter sin frukost. Hur det är att vakna upp utan hund när man levt med en så länge, **undrar Martina Thun som kanske är på väg att göra sitt livs misstag.**

Ett fyrtionde år med hund

Jag sitter i en bil med en liten hundvalp i famnen och en stor klump i magen. Vi har svängt av från den spikraka vägen mellan Falun och Rättvik, åkt rakt ut i skogen till ett ensligt hus vid en sjö och köpt hunden av ett par som föder upp Chihuahua, Lhasa Apso och Shi Tzu-blandningar. Hon är den minsta tiken i kullen. Mitt hjärta smälter när jag ser henne, men klumpen i mitt bröst växer sig starkare. Vad har jag gjort? Och vad ska han säga?

Martina Thun
Programledare och radioprofil

Tre månader tidigare har mina föräldrars Hamiltonstövare Driva dött. Hon är 13 år och dör av ålder efter att ha levt ett fantastiskt liv med jakt i fjällen i norra Dalarna och en pension på duntäcke vid pappas fötter i vardagsrummet. Hon lämnar ett enormt hål efter sig, inte bara för att hon varit mina föräldrars sällskap i över ett decennium, utan även för att när hon går bort är det första gången min mamma och pappa är utan hund på 39 år! Jag kan inte ens föreställa mig hur det är att vakna upp utan hund när man levt med en så länge! Ingen svans som trummar glatt mot korgen när man kommer ner från trappan på morgonen, ingen som tittar menande på ostmackan när man äter sin frukost, ingen att ta promenaden med på morgonen. Dom ställer ändå in sig på ett hundlöst liv och ger bort hundmaten och slänger ut hundkorgen.

Jag kan inte släppa tanken på att dom inte måste genomlida den där tomheten. Det är klart att man behöver en sorgperiod men jag tänker att efter det, då är tiden nog ändå kommen för en ny hund! En liten en. En som inte kräver timslånga promenader eller att man jagar in den. En som mest bara vill leka med tuggleksaker och ligga i knät och bli klappad.

Jag börjar leta hundannonser på nätet, ja jävlar. Nu ska man ju inte överraska folk med husdjur, så jag kollar med mamma vad hon tycker. Hon vet inte hur pappa skulle reagera, men hennes ögon lyser vid blotta tanken på små tassar mot parkettgolvet igen. Så jag bestämmer mig.

"Jag inser att jag kan vara på väg att göra mitt livs misstag. Men det gör jag inte."

Och nu sitter jag i bilen med den där lilla, lilla valpen sovandes mot min hals och med en klump i magen. Tänk om pappa verkligen inte vill ha fler hundar? Om han är färdig med husdjur och ber mig lämna tillbaka den lilla tiken? Jag inser att jag kan vara på väg att göra mitt livs misstag. Men det gör jag inte.

När min dotter skriker VI HAR EN HUND TILL ER när hon rusar in i mina föräldrars kök ser pappa ut som ett frågetecken. Men när jag lägger valpen i hans famn lyser han upp i ett leende som säger mer än alla ord i världen. Och han påbörjar sitt 40:e år tillsammans med hund.

Min hund och katt.
Mitt val.

Valerie Grin, veterinär
med egna husdjur

Som veterinär med egna husdjur förstår jag den speciella relationen mellan människor och deras hundar och katter. Det är därför jag utfodrar mina egna hundar och katter med **Hill's™ Science Plan™** och rekommenderar det till andra.

Hill's™ Science Plan™ har 100% av vad hundar och katter behöver och 0% av vad de inte behöver. Mina hundar och katter älskar det.

Det är receptet för ett bättre liv.

Mer information på **hillspet.se**

™Varumärken som ägs av Hill's Pet Nutrition, Inc. ©2013

Förmåner för dig som är medlem!

Vi är glada att kunna berätta att vi påbörjat ett arbete med att knyta olika företag till oss som vill erbjuda dig som är medlem olika förmåner. Hittills har vi skrivit avtal med två företag som du kan läsa mer om nedan, men vi har fler på gång. Så du som är medlem, håll utkik på vår hemsida under fliken "Medlemsförmåner" där vi kommer att uppdatera med fler företag allt eftersom de ansluter sig.

Rosenserien

ROSENSERIEN
BY ROSES FROM NATURE

Rosenserien är en svensk, ekologisk och Svanenmärkt hudvårdsserie för hela familjen. Rosenseriens idé bygger på småskalighet vilket ger dem möjlighet att ständigt övervaka att Rosenseriens produkter lever upp till deras högt ställda kvalitetskrav. Det gäller såväl urvalet av ekologiska råvaror som omsorgsfull framställning.

Medlemsförmån: 10 % på samtliga produkter i nätbutiken.
Rabattkod: Djurskyddet
www.rosenserien.com

Ekologiska Elsa

EKOLOGISKA ELSA
EKOLOGISKA BARNKLÄDER

Ekologiska Elsa är en barnklädesbutik på nätet. De säljer kläder i storlek prematur och upp till en ålder av 8 år. Alla plagg är GOTS-certifierade vilket innebär att alla steg i produktionen, från odling till konsument, är ekologiska. Alla led i tillvekningen kontrolleras årligen.

Medlemsförmån: 5 % rabatt på samtliga produkter i nätbutiken.
Rabattkod: Blåval15
www.ekologiskaelsa.se

Kontakta vår medlemsservice

Har du frågor om ditt medlemskap, vill beställa informationsmaterial eller meddela att du har ny adress?

Välkommen att kontakta Djurskyddet Sveriges medlemsservice på **08-673 35 11**. Telefontiderna är mån-tors 9-15, fre 9-14.

Du kan också mejla till **info@djurskyddet.se** eller faxa till **08-673 36 66**.

Brev skickas till
Djurskyddet Sverige
Virkesvägen 10
120 30 Stockholm

Bella Öberg
Ansvarig,
Medlemsservice

Stöd oss med ett swish!

swish

Nu är det enkelt att bidra till vår verksamhet. Swisha en gåva till oss! Alla gåvor, stora som små, är viktiga.

Vårt Swish-nummer: 9001066

Djurskyddet Sverige är godkända som 90-kontoinnehavare av Svensk Insamlingskontroll. Ett så kallat 90-konto är ett insamlingskonto som har utfärdats av Svensk Insamlingskontroll som sedan kontrollerar hela organisationens verksamhet och ekonomi för att du som givare ska känna trygghet att din gåva används rätt. Vårt 90-konto: 90 01 06-6

90 KONTO SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

Klipp av talongen här, lägg i kuvert och skicka kostnadsfritt till vår svarspostadress.

Fyll i talongen och posta den till Djurskyddet Sverige!

Ja, jag vill veta mer om hur jag kan stödja Djurskyddet Sverige. Skicka mig information om:

- ☐ Bli Djurvän (100 kr/mån)
- ☐ Ge en gåva
- ☐ Minnesgåva
- ☐ Högtidsgåva
- ☐ Ge bort medlemskap
- ☐ Testamentering

- ☐ Jag är redan medlem men har ny adress.
  (Fyll i både din nya och gamla adress, samt medlemsnummer)
- ☐ Jag är redan medlem men lämnar gärna mitt telefonnummer och/eller e-post så att ni kan nå mig på flera sätt.
  (Glöm inte fylla i ditt namn och medlemsnummer)

Det går också bra att mejla info@djurskyddet.se för att meddela din nya adress.

Namn och min nya adress:

För- och efternamn: _____

Adress: _____

Postnummer: _____ Postadress: _____

Telefon: _____

E-post: _____

Personnummer (ÅÅMMDD): _____

Vid adressändring; det här var min gamla adress:

Adress: _____

Postnummer: _____ Postadress: _____

Medlemsnummer:

Skicka talongen till: Djurskyddet Sverige, Svarspost, Kundnr 20425761, 120 20 Stockholm

Djurskyddet Sverige där du bor!

Djurskyddet Sverige är ett riksförbund med 54 lokalföreningar över hela landet.

BLEKINGE LÄN

Djurskyddet Karlshamn
Telefon: 0735-08 71 07
djurskyddet@karlshamn.se

Djurskyddet Ronneby
djurskyddet.ronneby@hotmail.com

DALARNAS LÄN

Djurskyddet Dalarna (Rättvik)
Telefon: 0736-73 77 00
rebeccakarlsson@live.se

GÄVLEBORGS LÄN

Djurskyddet Bill & Bull Söderhamn
Telefon: 0764-10 01 01
info@djurskyddetbillochbull.se

Djurskyddet Bollnäs-Ovanåker
Telefon: 0703-02 80 06
djurskydd_bollnas@hotmail.com

Djurskyddet Norra Hälsingland (Bjuråker)
Telefon: 0702-22 31 02
mallan.dragsved@hotmail.com

HALLANDS LÄN

Djurskyddet Norra Halland (Kungsbacka)
Telefon: 0708-77 64 70
info@djurskyddetnorrahalland.se

Djurskyddet Kattfotens Katthem i Halmstad
Telefon: 0701-55 80 08
kattfoten@kattfoten.se

Djurskyddet Varberg
Telefon: 0345-341 50
djurskyddetvarberg@hotmail.se

Halmstadortens Djurskyddsförening
Telefon: 0346-530 68
tomas.erge@telia.com

JÄMTLANDS LÄN

Djurskyddet Jämtlands Län (Östersund)
Telefon: 063-51 33 55
nra.eriksson@telia.com

JÖNKÖPINGS LÄN

Djurskyddet Eksjö
Telefon: 0702-52 82 88
cats@djurskyddet-eksjo.se

KALMAR LÄN

Djurskyddet Kalmar
Telefon: 0480-219 74
kalmar@djurskyddet.se

Djurskyddet Oskarshamn
Telefon: 0491-188 15
oskarshamn@djurskyddet.se

Djurskyddet Västervik
Telefon: 0490 - 305 18
djurskyddetvastervik@gmail.com

KRONOBERGS LÄN

Djurskyddet Kronoberg (Växjö)
Telefon: 0470-203 41
info@djurskyddetkronoberg.se

NORRBOTTENS LÄN

Djurskyddet Norrbotten (Luleå)
Telefon: 0730-32 21 82
jenny.lindback@hotmail.com

SKÅNE LÄN

Djurskyddet Helsingborg
Telefon: 0700-31 53 47
inger.dahl@telia.com

Djurskyddet Kullabygden (Höganäs)
Telefon: 0702-46 80 42
kullabygden@djurskyddet.se

Djurskyddet Landskrona
Telefon: 0738-04 96 44
djurskyddetlandskrona@hotmail.com

Djurskyddet Nordostskåne
Telefon: 0708-11 28 16
nordostskane@djurskyddet.se

Djurskyddet Ängelholm-Bjäre
Telefon: 0761-40 49 00
angelholm-bjare@djurskyddet.se

Stiftelsen Lunds Djurskyddsfond
Telefon: 046-32 05 00
stiftelsen.lunds.djurskyddsfond@hotmail.se

STOCKHOLMS LÄN

Djurskyddet DOSO
Telefon: 08-765 66 23

Djurvännernas förening i Stockholm
Telefon: 08-755 68 46
ordf@djurvannernastockholm.se

Djurskyddet Kattvärnet Haninge
Telefon: 08-776 16 80
info@kattvarnet.nu

SÖDERMANLANDS LÄN

Djurskyddet Eskilstuna
Telefon: 0704-67 03 36
ordforande@djurskyddet-eskilstuna.se

Djurskyddet Mariefred
Telefon: 070 777 19 54
djureva@hotmail.com

Djurskyddet Nyköping
Telefon: 0155-21 76 32
katthemmet@finntorpskatthem.se

Djurskyddet Strängnäs
Telefon: 070-880 54 42
strangnas@djurskyddet.se

VÄRMLANDS LÄN

Djurskyddet Filipstad
Telefon: 072-549 38 69
filipstad@djurskyddet.se

Djurskyddet Karlstad
Telefon: 054-53 47 06
kontakt@djurskyddetkarlstad.se

Djurskyddet Kristinehamn
Telefon: 0550-151 55
info@djurskyddetkristinehamn.se

Djurskyddet Säffle-Åmål
saffle-amal@djurskyddet.se

Djurskyddet Sunne
Telefon: 0725-30 73 77
sunne@djurskyddet.se

Djurskyddet Westra Wermland (Arvika)
Telefon: 0722-33 38 10, 0722-33 38 20
westrawermland@djurskyddet.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

Djurskyddet Skellefteå
Telefon: 0702-70 03 92
djurskyddetskelleftea@gmail.com

Djurskyddet Västerbotten (Umeå)
Telefon: 090-14 21 11
info@djurskyddetvasterbotten.se

Djurskyddet Åsele Katthem Kurrlyan
Telefon: 0941-109 87
aselekurrlyan@hotmail.com

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Djurskyddet Härnösand
Telefon: 0611-128 17
m_elmroth@hotmail.com

Djurskyddet Katthjälpen Sundsvall
Telefon: 0730-44 60 66
info@katthjalpen.se

Djurskyddet Sundsvall
Telefon: 060-56 78 50
djurskydds@hotmail.com

Djurskyddet Ådalen (Sollefteå)
Telefon: 0620-242 67
djurskyddetadalen@hotmail.com

Djurskyddet Örnsköldsvik
Telefon: 0660-25 02 77
oviks_djurskydd@hotmail.com

VÄSTMANLANDS LÄN

Djurskyddet Köping Kattvännerna
Telefon: 0221-289 12
koping@djurskyddet.se

Djurskyddet Västerås Huskatten
Telefon: 021-18 95 98
info@huskatten.com

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Djurskyddet Bohuslän
Telefon: 0761-17 77 81
info@djurskyddetbohuslan.se

Djurskyddet Skaraborg (Töreboda)
Telefon: 0739-24 26 72
skaraborg@djurskyddet.se

Djurskyddet Skövde katthem
Telefon: 0737-03 70 31
skovdekatthem@hotmail.com

Djurskyddet Uddevalla
Telefon: 0522-51 17 08

ÖREBRO LÄN

Djurskyddet Örebro
Telefon: 070-623 83 38
goran915@telia.com

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Djurskyddet Fiahemmet i Norrköping
Telefon: 011-31 14 99
fiahemmet@hotmail.com

Djurskyddet Mjölby
Telefon: 0142-36 11 02
djurskyddetmjolby@gmail.com

Djurskyddet Linköping
Telefon: 013-501 65
djurskydd@linkopingsdjurskydd.se

AGERA NU!

Suggor ska inte fixeras

Grisbranschen vill kunna fixera suggan, avvänja smågrisarna tidigare och ha grisarna i trängre utrymmen. Målet är att öka lönsamheten och minska smågrisdödlighet. Under hela förra året genomförde branschen ett djurförsök där suggorna fixerades under grisning. Det innebar att hon fick stå eller ligga i en bur där hon varken kunde vända sig eller klia sig.

Trots att försöket inte kunde visa på färre döda smågrisar har näringen ändå gått vidare och ansökt om att få ett så kallat kontrollprogram. Om kontrollprogrammet godkänns får företag som är anslutna till programmet grönt ljus att göra avsteg från befintlig djurskyddslag. Det är Jordbruksverket som ger ett sådant godkännande och vi vill hindra dem för att ge möjlighet till branschen att underskrida djurskyddslagens miniminivå.

Skicka ett mejl till Jordbruksverkets generaldirektör och visa att du står upp för grisarna!

Skicka ditt mejl på www.djurskyddet.se

NÄSTA NUMMER KOMMER 21 SEPTEMBER

Foto: iStockphoto

LÄS FLER NYHETER PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

Linda Maria Vonstad
Förbundsordförande
lindamaria.vonstad@djurskyddet.se

SISTA ORDET

Förena gammal kunskap med ny

Samspelet mellan djur och människor har studerats sedan urminnes tider. Alla är väl ense om att människors nära kontakt med både djur och natur höjer vår välfärd. Det finns så otroligt många olika sätt där djurs närvaro kan få oss människor att må bättre. Det är idag klarlagt att det finns flera egenskaper som människor kan träna och bli bättre på med hjälp av djur, såsom empati, ansvar, kommunikation och självkänsla. Den här vetenskapen, antrozoologi, är ett tvärvetenskapligt område som beskriver just interaktionen mellan människor och djur. Det involverar bland annat etologi, medicin, psykologi, veterinärmedicin och zoologi. Sveriges lantbruksuniversitet har sedan några år fokuserat på forskning kring antrozoologi, etologi och djurs välfärd och i detta skapat olika plattformar för utveckling däribland kattforskning.

Hittills inom internationell forskning har det diskuterats kring vilka effekter samspelet har på främst oss människor, nu tycker jag att det är dags att byta fokus. Jag skulle vilja ha mer forskning som tydligare belyser vilka fördelar interaktionen mellan djur och människa, inom exempelvis vården, kan ha för djurens välfärd. Jag skulle vilja att riskerna för djuren särskilt synliggörs då forskningen kring effekten för djuren inte riktigt hängt med i utvecklingen. Det är oerhört viktigt att djur i vård och omsorg är med på sina villkor och att särskild hänsyn tas till djurens behov och begränsningar.

Jag tycker att vi ska tillvarata de möjligheter som detta samspel ger för både djuren och människorna. En tanke som dyker upp - idag är det ju inte helt ovanligt med vårdhundar, hur är det med tillgången och möjligheterna för vårdkatter, på katternas villkor?

djurskyddet
SVERIGE

POSTTIDNING B
Djurskyddet Sverige
Virkesvägen 10
120 30 Stockholm

Sveriges mest klappade katt
Sören tipsar!

FOUR FRIENDS®

För en sund katt och hund

NYHET!

FourFriends kattgodis, prisvärd belöning i fyra smarriga sorter. Finns ute i butik april-maj 2015.

- Hej, har du en fluffis?

”Då vill jag tipsa om FourFriends Shiny Coat som innehåller extra mycket omegafettsyror, organiskt zink och biotin för en högblank och lättskött päls. Om din fluffis har bekymmer med hårbollar ska du bjuda katten på FourFriends Adult Chicken, som har ett högre fiberinnehåll som hjälper till genom att underlätta passagen genom matsmältningssystemet.”

Nospussar från Sören Fernström

-På katten Sören Fernström egen Facebook-sida kan du läsa om hans fantastiska arbete för att hjälpa hemlösa katter.

KATTRÅDGIVARE
FourFriends är framtaget i samarbete med kattbeteenderådgivare Susanne Hellman Holmström, känd från tv och radio.

FODERFRÅGOR?
Meri ger dig experthjälp med dina foderfrågor.
Välkommen att höra av dig!
Meri Hakkarainen
021-471 72 10
meri@fourfriends.se

SMAKUPPLEVELSE • HÖG KÖTTHALT • ALOE VERA

www fourfriends.se /FourFriendsSverige @fourfriendssverige You Tube /FourFriendsSverige